

HASŁO ŁÓDZKIE

DZIENNIK BEZPARTYJNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcji 1-81-06, Administracji 1-63-66

Cena 20 groszy

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6—7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12—1 w poł. i od 6—7 wiecz.

SEJM ODRODZONY

NA TRZYDZIEŚCI DNI

System majowy nie będzie zlikwidowany

W oczekiwaniu

Korespondent „Hasła” donosi z Warszawy: Naprężenie polityczne, które od dni kilku panowało na terenie parlamentu było szczególnie silne wczoraj w godzinach porannych przed otwarciem pierwszego posiedzenia sejmowego. Konflikt pomiędzy sejmem a rządem, miał się w przekonaniu opinii rozegrać w Sejmie, zaraz w pierwszych chwilach rozpoczęcia sesji budżetowej, dlatego też wczorajsze posiedzenie było oczekiwane z niecierpliwym zainteresowaniem.

Przed gmachem hotelu sejmowego, zwanego oficjalnie domem posłów i senatorów, zebrały się olbrzymie tłumy.

W Sejmie

Przed zamkniętą bramą Sejmu dwóch strażników marszałkowskich z trudem dawało sobie radę z naporem chcących dostać się na galerje.

Naprężenie w Sejmie doszło przed południem do zenitu. Nikt nie wiedział co będzie i co postanowi rząd.

O godz. 11-ej przybył do gmachu Sejmu premier Świątalski, w towarzystwie kpt. Górnickiego.

Odroczenie sesji

P. Premier udał się natychmiast do p. marszałka Daszyńskiego, któremu wręczył zarządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej, odraczające Sejm.

Następnie udał się do marszałka Senatu p. Szymańskiego i wręczył mu identyczne zarządzenie, poczem opuścił gmach parlamentu.

Jak się dowiadujemy z kół marszałka Sejmu, p. Premier Świątalski oświadczył p. marszałkowi Daszyńskiemu i podkreślił wyrażnie, że nie jest to rozwiązanie, lecz odroczenie Sejmu.

Po otrzymaniu zarządzenia p. marszałek Daszyński zwołał niezwłocznie posiedzenie wicemarszałków Sejmu, celem ustalenia procedury podania do wiadomości członków izby dekretu P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Podnoszono bowiem, że zawiadomienie to powinno być, zgodnie z utartym zwyczajem, zakomunikowane Izbie przez Rząd na posiedzeniu Sejmu. Skoro jednak p. premier Świątalski doręczył już p. marszałkowi Sejmu zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, oczywiście posiedzenie otwarte być nie mogło. Upoważniono zatem p. marszałka Sejmu do rozesłania wszystkim posłom zawiadomienia o odroczeniu sesji.

Przyjazd delegacji niemieckiej do rokowań z Polską

Warszawa 5 listopada.

W ciągu ostatnich dwu dni zjechali do Warszawy kolejno członkowie delegacji do rokowań handlowych z Polską.

Delegacja niemiecka zajęła w hotelu „Europejskim” 8 pokoi.

Posiedzenia odbywać się będą codziennie. Na pierwszym planie narad jest sprawa wywozu trzody chlewnej do Niemiec. (AW)

Zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej spowodowało odprężenie sytuacji. Należy tu jednak wyjaśnić, że w myśl Konstytucji prawo odroczenia Sejmu w ciągu jednej sesji przysługuje Prezydentowi tylko raz. Gdyby powtórnie należało odroczyć sesję wtedy musiałoby

nastąpić rozwiązanie Sejmu, czego marszałek Daszyński spodziewał się już wczoraj.

Wobec odroczenia obrad zebrały się popołudniu wszystkie kluby, aby radzić nad wytworzoną sytuacją.

ZARZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

w sprawie odroczenia sesji zwyczajnej Sejmu.

Na podstawie art. 25-go Konstytucji odraczam z dniem 5-go listopada sesję zwyczajną Sejmu na dni 30.

Warszawa, dnia 5 listopada 1929 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
(—) Ignacy Mościcki.

Prezes Rady Ministrów

(—) K. Świątalski.

Z głęboką ulgą poważna opinia przyjmie dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, odraczający na miesiąc sesję sejmową: po dniach podnieconych i gorączkowych nastrojów, jakie z gmachu przy ulicy Wiejskiej dymyły na kraj, roznosząc zdenerwowanie i hysterję, należy się obywatelom pewien okres spokoju.

Jeszcze bardziej okres ten potrzebny jest samym posłom sejmowym, aby rozkołysane nerwy powściągnąć i utrzymać w korbach samoopanowania.

Tylko trzeźwe i bardziej męskie panowanie nad nerwami w łonie grup poselskich, a zwłaszcza grup opozycyjnych, uzdolnić może większość sejmową do rzeczowej oceny stosunków między Sejmem a Rządem.

Nieudane demonstracje antyrządowe w Łodzi

Wczoraj o godzinie 8-ej wieczorem grupa ludzi pod przewodnictwem posłów Niemieckiej Socjalistycznej Partii Pracy: Kröninga i Zerzego usiłowała na ul. Piotrkowskiej urządzić demonstrację antyrządową.

Powiadomiona o tem policja w porę przeszkodziła próbom wzniecania jakiegokolwiek niepokoju.

w sprawie odroczenia sesji zwyczajnej Senatu.

Na podstawie art. 37 Konstytucji odraczam z dniem 5 listopada sesję zwyczajną Senatu na dni 30.

Warszawa, dnia 5 listopada 1929 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
(—) Ignacy Mościcki.

Prezes Rady Ministrów

(—) K. Świątalski.

I ono tylko zrodzić może w gronie poselskim poczucie rzeczywistości ściślejsze, niż to, jakiego dowód dała opozycja w ubiegły czwartek, tak lekkomyślnie uchylając się od otwarcia obrad pod pretekstem obaw, których czczość i bezzasadność uwydatniła się już nazajutrz w całej pełni.

Cóż byłoby warte obrady Sejmu, gdyby im przewodniczył nadal ten sam brak umiaru, który w spokojnej manifestacji grona oficerów ku czci swego Wodza kazał opozycji dopatrzeć się „zbrojnego zamachu” na posłów.

Cóż warte byłoby uchwały Sejmu, gdyby zamiast spokojnego głosu rozważy dyktował je gwar wysoko spiętrzonych, a niezawodnie sprzecznych namiętności, jak te, którym wyraz dała ostatnio opozycja z Marszałkiem Daszyńskim na czele.

Posiedzenie klubu B B

Główną osią zainteresowania było nadzwyczajne posiedzenie klubu parlamentarnego B. B. W. z Rz., na którym obszerny referat wygłosił prezes — pułk. Sławek.

P. pułk. Sławek zaznaczył w swym referacie, że rozamiętnienie polityczne poszło b. daleko.

Sądząc z głosów, jakie mnie doszły z zebrań klubów sejmowych — mówił pułk. Sławek — jedni z posłów wróżą ni mniej ni więcej, tylko... rewolucję, inni zaś wyczekują biernie na dalszy bieg wypadków.

Mam wrażenie, że w tej chwili pod wpływem zdenerwowania daje się wyczuwać ten wojowniczy nastrój pewnej części posłów, ale zarządzona przez P. Prezydenta dłuższa przerwa w obradach sejmowych daje posłom czas do uspokojenia nerwów.

Od tego, jaka będzie sytuacja po 30 dniach zależą dalsze losy Sejmu, od tego uzależni P. Prezydent dalszą taktykę.

W każdym razie jedno jest pewne, że SYSTEM MAJOWY ZLIKWIDOWANY

NIE BĘDZIE.

Następnie poseł Sławek oświadczył, że wniosek o wyrażenie marszałkowi Daszyńskiemu votum nieufności będzie wniesiony na jednym z pierwszych posiedzeń Sejmu, bowiem marszałek Daszyński po ostatnich swych wystąpieniach nie zasługuje na żadne względy.

Demagogiczne uchwały opozycji

Obradujące wczoraj wieczorem kluby opozycyjne powzięły rezolucje protestujące przeciwko odroczeniu Sejmu i w sposób wysoce demagogiczny zaakcentowały swoje wrogie stanowisko w stosunku do obecnego Rządu a pośrednio wystąpiły przeciwko p. Prezydentowi Rzplitej.

Jak się dowiaduje Agencja Wschodnia, na posiedzeniu przewodniczących klubów „Centrolewu” postanowiono, aby podczas przerwy w pracach Sejmu był utrzymywany stały i ścisły wzajemny kontakt między wszystkimi klubami zerupowanymi w „Centrolewie”.

Walka polityków angielskich o uznanie Rosji sowieckiej

Gorąca dyskusja w pierwszym dniu obrad parlamentu

LONDYN, 5.XI. Dziś popołudniu Izba Gmin przystąpiła do debaty nad podjęciem stosunków dyplomatycznych z Sowietami. Dyskusję zagał Henderson, który zarzucił konserwatystom w ostrej formie, że ci prowadzą szkodliwą dla Wielkiej Brytanji propagandę antyrosyjską.

Zaznaczywszy dalej, że rząd brytyjski pod względem gospodarczym stracił dużo na zerwaniu stosunków, Henderson, powołując się na niedawno ogłoszony raport — wyraził nadzieję, że nawiązanie stosunków

z Wielką Brytanią stosowne korzyści materialne.

W imieniu opozycji konserwatystów zabrał głos Baldwin, stwierdzając, że mimo rzekomej ewolucji rządu sowieckiego — w ciągu 10 lat hasło rewolucji wszechświatowej nie zostało zaniechane i pozostało nadal aktualnym.

Baldwin, cytując stanowisko Kelloga, uważa, że ze strony Wielkiej Brytanji niema powodu do zmiany obecnego stosunku do Sowietów.

Po Baldwinie zabrał głos Lloyd Geor-

ge, który w imieniu liberałów wygłosił gorącą aprobatę polityki rządowej w sensie nawiązanie stosunków z Sowietami.

Lloyd George podkreślił, że należy wszystko uczynić, aby Rosja z powrotem wróciła do normalnych stosunków z resztą Europy i aby wstąpiła do Ligi Narodów, albowiem dopóki to nie nastąpi, niema mowy o rozbrojeniu, gdyż w obecnych warunkach, niektóre państwa, sąsiadujące z Rosją, jak Polska i Rumunja, nie mogą faktycznie przeprowadzić rozbrojenia.

Pisma berlińskie przewidują wybuch wojny na Bałkanach między Włochami a Jugosławią

Berlin 5 listopada.

Pisma berlińskie podają z Białogrodu alarmujące wiadomości o planie przygotowań włoskich do wojny z Jugosławią. W wyniku wojny tej na gruzach Jugosławii utrwala się ma być hegemonia faszyzmu.

Plan ataku włoskiego przewiduje złamanie neutralności austriackiej w Karyntji i Styrii w celu umożliwienia armji włoskiej zaatakowania granicy jugosłowiańskiej od strony północnej na jej najsłabszym i najniebezpieczniejszym froncie.

Włochy zawarły z Albanją tajny pakt wojskowy,

przewidujący, że na wypadek wojny Albania będzie południową bazą operacyjną ekspedycji włoskiej. Armja albańska podporządkowana została włoskiemu dowództwu i współdziałać ma w wojnie z Włochami przeciw Jugosławii.

Podobny tajny pakt wojenny istnieje również między Włochami i Węgrami.

Węgry zaatakować mają Jugosławię od północy wszelkimi rozporządzalnymi siłami i w nagrodę otrzymają północne obszary Jugosławii.

Mussolini nawiązał również kontakt z chorwackimi i czarnogórskimi emigran-

tami oraz macedońskim komitetem rewolucyjnym. Obiecał on

Chorwatom utworzenie samodzielnego państwa, obejmującego starą Chorwację część Sławonii oraz zachodnią część Bośni. Na tronie chorwackim osadzony będzie włoski książę. Mussolini obiecał również Chorwatom za popieranie jego kampanji miasto Rijekę.

Sławną zaanektują Włochy i dadzą jej autonomję, natomiast Dalmacja będzie bezpośrednio przyłączona do Włoch. Królestwo Czarnogóry

ma być restytuowane w granicach przedwojennych pod panowaniem małoletniego Michała Petrowicza Niegusza, siostrzeńca ostatniego króla czarnogórskiego Mikity I.

Z Macedonji powstanie samodzielne państwo, o ile ta ostatnia przyjmie warunki Mussoliego lub też przyłączona będzie do Bułgarji, solinię w dziedzinie gospodarczej.

W ten sposób Serbia, otoczona ze wszystkich stron przez wasalów włoskich podporządkuje się bezwarunkowo wszystkim żądaniom Mussoliniego.

Zwołanie parlamentu niemieckiego nastąpi w połowie listopada

BERLIN, 5.XI. W kołach parlamentarnych i rządowych mają zamiar zwołać sesję parlamentu Rzeszy jaknajwcześniej, tj. już około 15 listopada, celem przyspieszenia plebiscytu, który, jak się spodziewają, ma doprowadzić do ostatecznej kompromisacji prawicy niemieckiej.

Hołd oficerów poznańskich dla Marszałka Piłsudskiego

POZNAŃ, 5.XI. Podczas wczorajszego zebrania kontrolnego oficerów rezerwy P. K. U. Poznań uchwalono wysłać następujące dwie depeze:

„Pan Marszałek Piłsudski,
Warszawa Belweder.
Zgromadzeni na raporcie kontrolnym

oficerowie rezerwy miasta Poznania przesyłają Tobie, Panie Marszałku, ukochanemu swemu Wodzowi i Budownicemu Państwa i wychowawcy narodu polskiego, wyrazy hołdu, posłuszeństwa i miłości żołnierskiej”. (AT)

Wzrost kosztów utrzymania w Warszawie

Warszawa 5 listopada.

Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dniu 5. 11. r. b. ustaliła że w miesiącu październiku w porównaniu z miesiącem wrześniem koszty utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z 4 osób, w Warszawie wzrosły o 1.6 proc. (PAT)

Studenci austriaccy biją żydów i socjalistów

Wiedeń 5 listopada.

Na politechnice wiedeńskiej panował dziś spokój. Natomiast przed gmachem uniwersytetu doszło do starć między nacjonalistami, żydami i socjalistami. Zabrani przed rampą uniwersytecką nacjonalisci zelżyli czynnie żydów i socjalistów, wychodzących z gmachu uniwersytetu. Policja rozprężyła kasetami demonstrantów, którzy wznosili okrzyki na cześć „numerus clausus” i odśpiewali „Wacht am Rein”. (PAT)

Wyjazd misjonarzy polskich do Chin

Kraków 5 listopada.

Wczoraj wyjechała do Chin ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy na Stradomiu misja, złożona z dwu księży i 3 kleryków. Będą oni kontynuowali studia w Szanghaju, poczem obejmą jeden z tamtejszych wikariatów apostołskich.

Krwawe rozruchy na tle religijnym

RYGA, 5.XI. „Wieczernia Moskwa” donosi, że w okręgu kiniezeńskim wybuchły rozruchy na tle religijnym. Władze sowieckie zamierzały oddać cmentarz do użytku rolnego miejscowej komunie rolnej. Na wiadomość o tem zebrał się tysięczny tłum włościan, który rzucił się na przedstawicieli władzy sowieckiej, aby ich zamordować. Sześciu komunistów tłum zabił. G. P. U. rozstrzelało 6 włościan oraz dwu duchownych prawosławnych. (ATE)

RAMON NOVARTO
JAKO
KAPITAN GWARDJI
KRÓLEWSKIEJ
wkrótce
w kino-teatrze „ERA”

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA

podaje do wiadomości Pp. Odbiorców energii elektrycznej na OGRANICZNIKI, iż ostateczny termin uregulowania należności za rachunki IV-go kwartału (brązowe), to jest za czas od 1 listopada 1929 r. do 1 lutego 1930 r. upływa dnia 10 listopada r. b.

Niewpłacenie należności w terminie wyżej wskazanym pociągnie za sobą skutki zerwania umowy zawartej na dostawę energii elektrycznej oraz przerwę w dostawie prądu, bez uprzedniego o tem zawiadomienia.

W celu uniknięcia ścisła przy placeniu w ostatecznym terminie, uprasza się o wcześniejsze regulowanie należności.

PRZY PLACENIU NALEŻY BEZWZGLĘDNI PRZEDSTAWIĆ ZAPŁACONY RACHUNEK BRĄZOWY ZA III KWARTAŁ 1929 R.

DYREKCJA

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego
Spółka Akcyjna

Ambasador angielski w Warszawie złożył wczoraj listy uwierzytelniające

Warszawa 5 listopada.

W dniu 5 października b. r. o godz. 12 w południe Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na Zamku Królewskim J. E. sir William Erskine, ambasadora Wielkiej Brytanji, który złożył swe listy uwierzytelniające. Po przybyciu na Zamek w dziedzińcu zamkowym bataljon 36 p. L. A. oddał honory wojskowe, w chwili gdy ambasador wjeżdżał na dziedzińiec, orkiestra odegrała hymn angielski „Good save the King”. W sali tronowej wyszedł na spotkanie

kanie minister spraw zagranicznych Zaleski, Pan Prezydent Rzeczypospolitej oczekiwał w sali rycerskiej w towarzystwie ministra sprawiedliwości Cera oraz ministra rolnictwa Niezabytowskiego. Po powitaniu nastąpiło wręczenie listów uwierzytelniających, poczem wygłosił przemówienie p. Erskine, na które w serdecznych słowach odpowiedział Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Po skończonej uroczystości orszak powrócił do gmachu ambasady. (PAT)

Habibullah zabrał do grobu tajemnicę olbrzymich skarbów królewskich

Londyn 5 listopada.

Poselstwo afgańskie w Londynie otrzymało urzędową wiadomość o straceniu w ubiegłą sobotę Habibullaha, jego brata Hamidullaha i 10 dostojników rządu Habibullaha.

Habibullah wraz z innymi skazanymi musiał odbyć drogę piechotą z Kabulu na lotnisko, gdzie nastąpiło rozstrzelanie. Wzdłuż 6-kilometrowej drogi u-

stały się tłumy ludzi, którzy skazańców powitali gwizdami i wyciem.

Habibullah przez cały czas kroczył dumnie, a na miejscu kaźni nie pozwolił sobie, tak, jak i inni, zawiązać oczu. O oznaczonej godzinie padła salwa, kładąc kres życiu wszystkich 12-tu.

Habibullah mimo grózb i obietnic Nadir Chana do ostatniej chwili nie zdradził miejsc, w których ukrył wielkie skarby.

Sowiety obawiają się skutków porozumienia polsko-niemieckiego

MOSKWA, 5.XI. Prasa sowiecka rozczarowana jest z powodu niemiecko - polskiego porozumienia w sprawie odszkodowania. „Izwiestia” i „Prawda” zamieszczają inspirowane komentarze, które stwierdzają między innymi, że Rosja sowiecka ma wszelkie powody śledzić rozwój wypadków z jaknajwiększą uwagą, ponieważ już bliska przyszłość pokaże, czy

obecna konwencja polsko - niemiecka będzie punktem wyjścia do rezygnacji Niemiec z ważnych interesów niemieckich, czy też Niemcy, po zlikwidowaniu małych kwestyj spornych, postawią na porządku dziennym zasadnicze zagadnienia, które wynikają z powojennej sytuacji wschodniej Europy.

Trzęsienie ziemi na Węgrzech

Budapeszt 5 listopada.

Aparaty seismograficzne obserwatorium astronomicznego zanotowały dzisiaj o godz. 8.54 rano trzęsienie ziemi, którego odległość ogniska obliczono na 140

Protest niemiecki przeciwko mordom w Sowietach

Berlin 5 listopada.

Niemiecka Liga Obrony praw człowieka ogłosiła protest przeciw masowemu egzekucjom na terenie Rosji Sowieckiej, piętnując masowe rozstrzelanie obywateli sowieckich jako niedające się niczem usprawiedliwić barbarzyństwo. (PAT)

Rezygnacja Cziczierina z dostojnictw sowieckich

Moskwa 5 listopada.

Cziczerina zrzekł się stanowiska członka „politbiura”, oraz zrezygnował z godności członka kolegium „cika”.

Krażą pogłoski, iż rezygnacje Cziczierina zostały dokonane pod naciskiem.

Zgon

b. francuskiego ministra wojny

Paryż 5 listopada.

Zmarł tu b. minister wojny Andre Lefevre. (PAT)

Głód w Rosji

Całe południe cierpi na brak chleba

Moskwa 5 listopada.

Wielkie miasta Rosji południowej skazane są na głód wobec zupełnego niepowodzenia kampanji aprowizacyjnej wladz sowieckich. Jak poważna zaplanowała sytuacja, świadczy ogłoszona przez rostowskie pismo „Molot” korespondencja niejakiego Rietkina z Nowoczerkaska. Omawiając sytuację aprowizacyjną w tem mieście, autor korespondencji pisze: „Z chlebem jest źle. Od 3-iej godziny w nocy zaczynają się tworzyć przed piekarniami spółdzielczymi olbrzymie kolejki. Zarząd centralnej spółdzielni robotniczej nie czyni nic, aby złagodzić sytuację”.

Waldemaras nie chce wyjechać zagranicę

Kowno 4 listopada.

Rząd litewski zaproponował byleniu premierowi Waldemarasowi wyjazd zagranicę, lecz Waldemaras odpowiedział odmownie. (PAT)

Gabinet Tardieu odbędzie dziś pierwsze posiedzenie

Ministrowie i podsekretarze stanu zbiorą się w środę rano na posiedzeniu Rady Gabinetowej pod przewodnictwem Tardieu. Nowi ministrowie zaczynają obejmować swe funkcje. Jutro wieczorem Tardieu zreaguje programowe oświadczenie rządu. (PAT)

DEPEŠZE W KILKU SŁOWACH

ŚMIERĆ 3 DZIECI.

Berlin 5 listopada.

Wskutek zawałenia się zwałiu piasku troję w póród bawiących się w pobliżu dzieci poniosło śmierć. (PAT)

WYBUCH BOMBY.

Manaco 5 listopada.

Przed domem, w którym odbywały się zebrańia faszystów włoskich, eksplodowała bomba, wyrządzając szkody jedynie materialne. (PAT)

OFIARY RUCHU ULICZNEGO.

Paryż 5 listopada.

Jak podaje „Le Journal” w dniu wczorajszym zanotowano 12 ofiar ruchu ulicznego.

KATASTROFY LOTNICZE.

Monteal 5 listopada.

Spadł tu hydroplan, na którym dokonywano próbnego lotu. Dwaj lotnicy ponieśli śmierć.

Londyn 5 listopada.

Według nadeszłych tu wiadomości pod Włocławkiem uległ katastrofie samolot pasażerski. Siedmiu pasażerów zostało zabitych. (ATU)

POŻAR SKŁADÓW.

Bruksela 5 listopada.

Dziś rano pożar zniszczył budynek, w którym drobni przekupnie mieli swe skład. Straty są bardzo duże. M. in. 40 małych psów uległo zwęgleniu. (PAT)

NIESAMOWITY TRICK

Za kilka dni rzesze robotnicze polskie obchodzą 25-letnicze krwawego chrztu czynów zbrojnych, które skierowane były przeciw caratowi i jego siepaczom, a miały na celu odzyskanie naszego niepodległego bytu państwowego.

Twórca ruchu wyzwoleniowego — Józef Piłsudski obecnie nie należy już do jednego tylko odłamu o wyraźnym partyjnym zabarwieniu ideologicznym. Jego ideologia sięga znacznie głębiej i szerzej. Ma ona na celu szczęście całego narodu, — wszystkich społeczeństw i każdego z osobna.

Oczywiście nie wszyscy są w stanie lub skłonni naturalną tę przemianę duchową pojąć, ale wszyscy ją widzą i odczuwają.

Opowiadają nader charakterystyczny epizod z pierwszych miesięcy naszego odrodzenia państwowego.

Pewnego razu — było to w listopadzie 1918 roku — do Belwederu zgłosiła się delegacja P.P.S.

Ponieważ jeden z delegatów zwrócił się do ówczesnego Naczelnika Państwa — „To warzyszu Piłsudski” — Józef Piłsudski, będąc widocznym w dobrym humorze, z uśmiechem delikatnie mu przerwał:

— Panowie, nie jestem waszym towarzyszem. Myślny kiedyś wsiedli razem do czerwonego tramwaju, ale ja wysiadłem na stacji „Niepodległości Polski”, wy zaś jedziecie dalej do stacji „Socjalizmu”. Szczerze mówiąc, nie mam zamiaru wchodzić do waszego wagonu, ale zwracając się, proszę was, do mnie: Panie.

Od tego czasu datuje się właściwa różnica w rozumieniu światopoglądu Marszałka Piłsudskiego przez byłych jego współdeistów w walce o niepodległość, PPS, pomna dawnych walk, pod wpływem uroku twórcy i duszy dawnego ruchu, spodziewała się, że z biegiem czasu stosunki się zmienią i Marszałek Piłsudski ponownie zapłonie gorącą sympatią wyłączyć nie do tej partii.

Po czynie majowym ta nadzieja jeszcze bardziej się wzmocniła, ale już po krótkim czasie nastąpiło rozczarowanie.

Widząc, że srodze się omylili w swych obliczeniach, przywódcy socjalistyczni zaczęli pogłębiać swój nieprzychylny stosunek do rządów pomajowych, aż doszli do rozłamów wewnątrz partii.

W zaślepieniu swem CKW. PPS. na łamach „Robotnika” i pokrewnych mu pism zaczął coraz częściej odmawiać Józefowi Piłsudskiemu zasług. Dopiero niedawno w wierszyku, na nutę „I-jej Brygady” skomponowanym, w komiczny wprost sposób zagrożono, iż „PPS położy legendzie o Piłsudskim kres”, a poseł Niedziałkowski mniej więcej to samo powtórzył w artykule p. t. „Nasz stosunek do Marszałka Piłsudskiego”.

Wszystkie te rzeczy razem wzięte zakrałyby prędzej na humorystykę, gdyby nie chiano ich użyć do spraw poważnych o charakterze państwowym.

Ale PPS urządziło kilka miesięcy imprezy, na których urbi et orbi usiłuje wykazać swoją bojowość. A więc mieliśmy przed kilkoma miesiącami akademję dla gości zagranicznych, na której liderzy CKW za wszelką cenę chcieli przekonać Vanderelde’a, Crispiana i innych o naszym fa-

szystym, następnie urządzono bratanie się na zjeździe z Niemiecką Socjalistyczną Partią Pracy, a obecnie w związku z 25-leciem pierwszej walki o niepodległość na Placu Grzybowskim, przygotowują nowy atak na rząd.

Opozycyjny stosunek przywódców

CKW. jest sprawą ich programu i taktyki, ale wiązanie tych rzeczy z tradycją walk niepodległościowych jest trickiem nie tylko niekonsekwentnym, ale budzącym wprost niesmak i odrazę w każdym zdrowo myślącym robotniku.

Jadąc szybko i karkołomnie czerwonym

tramwajem do przystanku „Socjalizm” w typie i pod komendą międzynarodówki, wodzireje PPS niepotrzebnie i naprózno usiłują wciągnąć doń lud roboczy, który pragnie pozostać na krwią zdobytej stacji „Niepodległości Polski”.

M. B.

Przegląd prasy

Płk. Sławek o lewicy sejmowej

RACHUBY LEWICY.

Gazeta Polska zamieszcza wywiad z pułkownikiem Sławkim. Prezes parlamentarnego klubu B. B. -W. R., pracując przed laty w P.P.S. w jej organizacji bojowej zna świetnie jej przeszłość i stan teraźniejszy.

Zgoda w Sejmie coraz bardziej się utrwalala, coraz bardziej i bez wyjątku sejmowe partie lewicowe oddalały się od Marszałka Piłsudskiego i od tej wielkiej treści i głębokiego odczuwania troski o Państwo, jakie On reprezentował. Drobne przy tym intereski, maleńkie kłótnie i krótkie ugody. Przy oddalaniu się faktycznym od Marszałka wyzyskiwano każdą sposobność, aby móc przytem praktycznie dyskontować nazwisko Józefa Piłsudskiego.

Kilku zaledwie postoi z P. P. S., bo pp. Jaworowski, Kuryłowicz, Malinowski, Moraczewski stanęło do walki podczas przewrotu. Inni wtedy, gdy ujrzeli

entuzjazm masy robotniczej, którego wy czuć nie umieli, uznali za stosowne wziąć udział w przewrocie... no przewrocie.

Takie oto według płk. Sławka było stanowisko lewicy w Sejmie przed przewrotem majowym.

Obecnie lewica odwołuje się do mas, w które pragnie wmówić, że Rząd Marszałka sprowadza na nie klęski.

Czy się jej to uda? Oto co stwierdza płk. Sławek:

I myślę się partje lewicy, gdy sądzą, że w masę można wmówić, iż Rząd Marszałka sprowadza na nie same klęski, tak jak się myślało, że rzesze ludu polskiego wrażliwe są tylko na sprawy związane z interesem materialnym, nadającym się znakomicie do uprawiania niepopatycznej demagogii. I na tym tle, przy odwołaniu się do mas, czeka nasza

lewicę niespodzianka tak wielka, jak ów wielki entuzjazm mas robotniczych, który zaskoczył panów posłów i przywódców z P. P. S. w maju.

NIC SIĘ NIE ZMIENIŁO.

Z nielada trudem udało się zażegnać kryzys rządowy we Francji i do steru wrócił ten sam gabinet, który radykali obalili przed dwoma tygodniami, tylko ze zmienionym firmamentem. Powstanie rządu Tardieu’go dowiodło, że obecny parlament francuski utracił już zdolność wyłaniania z siebie większości.

Ilustrowany Kurjer Codzienny tak charakteryzuje gabinet Tardieu’go:

Po długich targach, po nieudanych dwóch próbach utworzenia rządu centrolewego, wrócił do steru dotychczasowy rząd centrowy, z silnym przechYLENIEM na prawo, taki, jakim go w czasie pamiętnego kryzysu frankowego stworzył był niespożyty Poincare. To też pa trząc na sprezentowany przez Tardieu’go „nowy” gabinet, można słusznie powiedzieć, że „nic się nie zmieniło, tylko się ku starsości i to mocno pochyliło”. Ilość barw, którymi mieni się ta koalicja, stoi w odwrotnym stosunku do swojej siły i wewnętrznej żywotności. Gdyby jutro rząd Tardieu upadł, byłoby to mniej dziwnem, niż było to, że upadł rząd Brianda przed dwoma tygodniami.

Z PRĄDEM.

Troska o byt i poziom życiowy najszerszych warstw społeczeństwa wysunęła się po wielkiej wojnie na pierwszy plan. To też prawodawstwa całej Europy zajęły się tą sprawą energicznie i, rozwijając ustawodawstwa społeczne, zapoczątkowane już przed wojną, wszędzie dążą do złagodzenia następstw wojny i do wyrównania braków, istniejących w różnych dziedzinach.

Udział Polski w tym ogólnym prądzie jest wielki co stwierdza Rzeczpospolita:

W tym prądzie Polska bierze udział żywy, prawodawstwo nasze społeczne, jedno z najmłodszych w Europie, nie wiele ustępuje innym, często je wyprzedza, co, oczywiście, nie może obywać się bez mniej lub więcej jaskrawych pomyłek i niedociągnięć, które dopiero doświadczenie życiowe wygładzi i wyrówna.

W jednym tylko kierunku — w kierunku budowy mieszkań Polska pozostała w tyle i długo jeszcze czekać będzie na rozstrzygnięcie.

Rzeczywiście problem budowy mieszkań w Polsce nie jest jeszcze dotychczas całkowicie rozstrzygnięty. Nie znaczy to jednak, aby w tym kierunku nic u nas nie działano. Tak Rząd, jak i całe społeczeństwo dokłada wszelkich starań aby kryzys ten zażegnać.

Jaki pan taki kram

Kiedyś może cierpliwy kronikarz zajmie się sformulowaniem ostatecznych wniosków na podstawie faktów ustawicznego nadużywania imienia demokracji przez naszych krajowych marksistów. Niemalby przyczynkiem do tej pracy będzie działalność P.P.S. C.K.W. w kasach chorych. Ciągłe bowiem jeszcze wycieńczone ciekawostką chorobą organizm kas chorych trapią wrzody dawnych nieprawości, które mozolnie leczycy muszą komisarze rządowi.

Wrzodów tych sporo zoperowano. Wystarczy przypomnieć Kraków, Lwów, Bydgoszcz, Sosnowiec, Drohobycz, Toruń i powiat i wiele innych. Nieomal w każdej z tych miejscowości, gdzie ciekawości zdołali umocnić swe wpływy w postaci opapanowania którejkolwiek placówki ubezpieczeń zdrowotnych, rozpoczyna się dziwna gmawatwina pojęć na temat zasadniczych obowiązków obywatelskich. Każda „wielkość” partyjna lub byle agitator na „honorowej” posadzie, szafując własnością publiczną na rzecz partii, w zaskakująco częstych wypadkach, zatraćł jednocześnie wyobrażenie o granicy między własnością publiczną, a swoją własną. To właśnie dowodzi braku jakiegokolwiek ideologii i jakiegokolwiek moralności wśród tych ludzi.

Usuwanie pozostałości tego typu jest prostym obowiązkiem każdego zarządu, każdego komisarza kasy chorych, bez względu na to, że odstawieni od żłobu działacze partyjni przy byle okazji grzmią na wiecach o „prześladowaniu” członków partii. Wolny osąd w tej sprawie pozostawiamy czytelnikowi, ograniczamy się zaś do podania suchych, udokumentowanych faktów. W zestawieniu ich ujawnia się w całej pełni typ „mężów zaufania” P.P.S., ludzi, dla których pojęcia elementarnej etyki są rzeczą wręcz obcą.

W Kasie Chorych powiatu warszawskiego, pod zarządem komisarza z ramienia C.K.W. P.P.S., Dratwy, pracował kierownik składnicy aptecznej Adam Kinel. Z chwilą gdy wpływy P.P.S. poczęły się kurczyć, przeczorny p. Kinel porozumiał się ze swymi zwierzchnikami, a przyjaciółmi partyjnymi, by spisali umowę, na mocy której przysługiwać mu będzie roczne wymówienie lub odpowiedni ekwiwalent pieniężny. Dla niepoznaki umieszczono na umowie starą datę. Sprawa ta jako zwyczajne oszustwo nadaje się do dochodzenia karnego.

W rezultacie p. Kinel został zawieszony w urzędowaniu, a do składnicy aptecznej wydelegowano specjalną komisję celem przyjęcia urzędowania. Podczas tej funkcji, komisja trafem natknęła się w biurku p. Kinela na... buteleczkę kokainy. Zawartość jej oceniono na dwa tysiące złotych. Podjęto śledztwo, które ustaliło, że p. Kinel pod osłoną wpływowych przyjaciół partyjnych prowadził handel kokainą, którą czerpał bezkarnie ze składnicy.

P. Kinel nie jest odosobnioną jednostką. Takich panów ujawniono na terenie kas chorych — wielu.

Pocóż zresztą szukać defraudantów wśród plotek partyjnych, skoro umotywowane zarzuty przestępstw kryminalnych sięgają najwyższych osobistości w partii: — wszak członek rady naczelnej C.K.W., P.P.S., Zawadzki, siedzi obecnie w więzieniu za pospolite defraudacje, inny członek rady naczelnej C.K.W. P.P.S., Haupe dopuszczał się nadużyć wekslowych kosztów robotników... i t. d.

Jaki pan, taki kram. Ale P.P.S. w dalszym ciągu krzyczy o „rozbijaniu” Kas Chorych.

I. D.

Powstanie przeciwbolszewickie w górach Kaukazu

MOSKWA, 5.XI. Organa G. P. U. na Kaukazie i w Dagestanie, prowadzą likwidację wielkiej, powstańczej, antyrewo-lucyjnej organizacji, operującej na tych terenach.

Dó organizacji tej należy z górą 10.000 osób, rekrutujących się przeważnie z b. wojskowych armii Wrangla, Judenicza i Kołczaka. Zadaniem organizacji tej było wzniecanie zbrojnych powstań na Kaukazie i w Dagestanie, skierowanych przeciw władzom sowieckim. Organa G. P. U. od dwóch lat prowadzą intensywną likwidację tej organizacji, podczas której zabito 65 żołnierzy sowieckich i dowieszono

około 30 członków jeczek i G. P. U. Z aresztowanych 3.000 powstańców 400 rozstrzelano, pozostałych wysłano na Syberję i na wyspy Sołowieckie.

Oddziały tej organizacji, które zdołały zbiec wraz ze sztabem, operują nadal w górach Kaukazu i w okręgu Dagestanu. Do organizacji tej wstępują masowo chłopię, robotnicy i mieszczaństwo. Oddziały powstańcze liczą z górą 7.000 członków i są dobrze uzbrojone w najnowocześniejszą broń. Do walki z powstańcami rząd sowiecki wysłał dywizję kawalerji, dwa pułki piechoty i eskadry samolotów.

❖ SŁOŃCE ❖
— Napiórkowskiego 28 —

Dzisiaj i dni następnych
Potężny dramat miłości p. t.

MUZUŁMANKA

czyli

Romans w haremie

W rolach głównych

**Huguette Duflos
i Leon Mathot**

???

CAREWICZ

Początek w dni powsz. od godz. 5, 7, 9, w soboty o 3, niedziele i święta o 1

Orkiestra powiększona pod batutą
Romualda Ulatowskiego

TEATR ŚWIETLYNY 80s
„CASINO”

Dzisiaj i dni następnych

D A M A
w szkarłacie

Porywający dramat miłości silniejszej niżli nienawiść i śmierć na tle pożogi rewolucyjnej
W roli głównej

LYA DE PUTTI

jako krwawa przywódczyni Czerwieca, która mści się za swój obrazony honor kobiety
DON AL VARADO

w roli oficera gwardji carskiej
WARNER OLAND

jako kat rewolucji rosyjskiej
Realizacja: ALAN CROSLAND

Orkiestra pod batutą **L. KANTORA**
Początek o godz. 4.30 pp.

HASŁO GOSPODARCZE

Zmiana ustawy o obrocie cukrem

Unifikacja cukrowni na terenie wojew. centralnych, wschodnich i południowych

Przemysł cukrowy polski nie jest jednolity, a rozwija się w zależności od polityki społeczno-gospodarczej trzech b. państw zaborczych — mianowicie: w b. zaborze pruskim w warunkach wysokiej kultury rolnej, gęstej sieci komunikacyjnej i łatwiejszych stosunków kredytowych, oraz tańszych kosztów inwestycyjnych w b. zaborze rosyjskim w warunkach niższego poziomu kultury rolnej, słabych środków komunikacyjnych i droższych kosztów inwestycyjnych; w b. zaborze austriackim sztucznie nie dopuszczano wogóle do rozwoju tego przemysłu i pomimo najlepszych warunków naturalnych Polska odziedziczyła na terenie Małopolski Wschodniej tylko dwie cukrownie.

W wyniku wyżej przytoczonych warunków, których fatalny wpływ nie przetrwał jeszcze ustanie, stan produkcji buraka i cukru na terenie dzisiejszej Rzeczypospolitej przedstawiał się w roku 1913-1914, jak następuje: w b. zaborze pruskim: 26 cukrowni, 80,000 ha na plantacji buraczonej, 288,000 t. cukru, 36,1 q cukru z jednego ha; w b. zaborze rosyjskim: 59 cukrowni, 87,000 ha plantacji buraczonej, 235,000 t. cukru, 29,3 q cukru z jednego ha; w b. zaborze austriackim: 3 cukrownie, 5,000 ha plantacji buraczonej, 13,500 t. cukru, 22,5 q cukru z jednego ha.

A w r. 1928-29: w b. zaborze pruskim: 23 cukrownie, 107,000 ha plantacji buraczonej, 366,000 t. cukru, 34,4 q cukru z jednego ha; w b. zaborze rosyjskim: 44 cukrownie, 101,000 ha plantacji buraczonej, 247,000 t. cukru, 24,4 q cukru; w b. zaborze austriackim, 4 cukrownie, 22,300 ha plantacji buraczonej, 59,000 t. cukru, 26,6 q cukru z jednego ha.

Jak widać, ilość cukrowni spadła w b. zaborze pruskim o 3, w b. zaborze rosyjskim o 15, a w b. zaborze austriackim powiększyła się o 1. Produkcja cukru wzrosła w b. zaborze austriackim o 330%, w b. zaborze pruskim o 27%, a w b. zaborze rosyjskim zmalała o 3%. Wydajność z 1 ha spadła w b. zaborze pruskim i rosyjskim, a podniosła się w b. zaborze austriackim. Z drugiej strony spożycie cukru w kraju stale wzrasta i już przekroczyło o 35% spożycie przedwojenne (w roku 1913 — 10 kg. na głowę ludności, w r. 1928) 29—13,4 kg.). Jednakże, o dalszych możliwościach zwiększenia spożycia cukru w Polsce świadczy fakt, że pod względem wysokości spożycia cukru, Polska zajmuje 15-te miejsce, wśród 23 państw Europy, przyczem niektóre państwa spożywają prawie dwa razy tyle cukru co Polska. Tymczasem jednak nadmiar cukru, którego Polska spóżyć nie może oblicza się na 45% produkcji. Nadprodukcja istnieje głównie w b. zaborze pruskim, skąd przeszło połowa produkcji, po zaspokojeniu potrzeb rynku wewnętrznego, jest eksportowana ze stratą.

Do tej pory, rząd polski co roku wydawał kontyngenty poszczególnym cukrownikom, które dopiero po wyprodukowaniu strzymywały ów kontyngent na rynek wewnętrzny.

Oczywiście, że poszczególne cukrownie starały się o to, aby wyprodukować jak największą ilość cukru, mało zaś troszczyły się o planową gospodarkę rozłożoną na szereg lat. Tego rodzaju system spowodował, że w b. zaborze pruskim, gdzie cukrownie były dobrze zorganizowane i gdzie warunki kultury rolnej stały b. wysoko, produkcja cukru wzrosła o 27% w tym okresie czasu, w którym spadała w b. zaborze rosyjskim o 3 procent.

Mimo wzrostu produkcji i konsumpcji cukrownictwo polskie traci na produkcji cukru (gospodarka deficytowa) i oddawała ubiegało się już o uzyskanie podwyżki na cukier, powołując się na to, że w całej Europie cena cukru jest znacznie wyższą, aniżeli u nas.

W czerwcu r. b. zezwolił też rząd na jednorazowe wprowadzenie nieznacznej podwyżki cukru, doprowadzając jednak

jednocześnie do wyznaczenia stałych kontyngentów dla każdej poszczególnej cukrowni na lat pięć.

Ta decyzja rządu ma znaczenie pierwszorzędną wartości: prowadzi bowiem bezpośrednio do stabilizacji ceny cukru na dłuższy okres czasu i do zaprowadzenia w cukrowniach oszczędności, oraz do zmodernizowania ich, t. j. do zrjonalizowania przemysłu cukrowniczego.

Jak wyżej widzieliśmy, b. zabor pruski produkuje w warunkach znacznie korzystniejszych, aniżeli pozostałe części Polski. Dlatego też cukrownie zachodnio polskie, kiedy wynikała sprawa deficytowego (ze stratą) eksportu cukru zagranicę, dawały bonifikaty wszystkim cukrowniom, leżącym w innych częściach kraju. Na

tle zagadnień wysokości tych dopłat, które były przedmiotem bezustannych nieporozumień, wynikały starcia i zatargi między związkami cukrowniczymi. Tego rodzaju rozdziewiek, panujący wśród cukrowników nie mógł, rzecz prosta, wpłynąć dodatnio na ogólny rozwój cukrownictwa w Polsce. Rząd usunął te starcia i nieporozumienia, stawiając jako jeden z warunków jednorazowego podwyższenia ceny cukru, uprzednie zawarcie układu między Związkami w sprawie bonifikat na przeciąg tychże pięciu lat — przyczem bonifikata polegać miała nie na dopłatach w gotówce, lecz na ustępowaniu części kontyngentu wewnętrznego przez cukrownie zachodnie wszystkim innym cukrowniom państwa.

Po długich pertraktacjach doszło między Związkami do porozumienia, które polega na tem, że Związek zachodniej Polski zapewnił Związkowi Warszawskiemu kontyngent na 1,600 wagonów cukru rocznie.

Wielkim sukcesem rządu jest przeprowadzenie unifikacji cukrowni na dłuższy okres czasu na terenie woj. centralnych, wschodnich i południowych.

Przemysł cukrowniczy ma przed sobą 5 długich lat, w ciągu których, po uprzedniej gruntownej rewizji dotychczasowej gospodarki, może się zorganizować w ten sposób, by całkowicie uzdrowić i znormalizować stosunki panujące w cukrownictwie polskim i by z produkcji deficytowej przejść na produkcję rentowną. R. M.

List z Ameryki

„Czarny czwartek" na Wall Street
Jak stworzono warunki dla taniego kredytu

Nowy York, w październiku 1929. „Czarny tydzień" rozpoczął się w Stanach Zjednoczonych normalnie. Nietylko normalnie, lecz nawet zwiastował nowe zdobycze dla amerykańskiego przemysłu. Na początku tygodnia cały kraj obchodził 50-letni jubileusz owego jesiennego dnia, gdy młody Thomas Alva Edison wyrzekł magiczne słowa: „Niech będzie światło!" — i stało się światło. Wprost z uroczystości jubileuszowych w Detroit prezydent Hoover udał się do Louisville i tam wygłosił przemówienie, w którym ów genialny konstruktor i organizator skreślił plan olbrzymiego, nawet jak na amerykańskie stosunki, przedsięwzięcia. Projekt prezydenta Hoovera polega na połączeniu wielkich jezior i Kanady z zatoką Meksykańską za pomocą wielkich i głębokich kanałów. Umożliwiłoby to urządzenie dużych portów na Missisipi dla morskich okrętów.

Było to w środe, 23 października, gdy prezydent Hoover mówił w Louisville o potężnym rozwoju Stanów Zjednoczonych i o postępującym dobrobycie. A jednocześnie „dobrobyt" zachwiał się w Nowym Yorku. Największa giełda świata wchodziła w okres niewidzianego dotąd kryzysu.

We czwartek rano Wall Street ogarnięta była paniką. Wystrubowane do największego poziomu kursy akcji poczęły spadać z zawrotną szybkością. Najlepsze i najpewniejsze walory przemysłowe, jak akcje General Motors, Westinghouse, General Electric i inne, traciły po kilkudziesiąt punktów w ciągu godziny. Ogarńnięci paniką akcjonariusze ofiarowywali swe akcje za wszelką cenę, lecz o nabywców było bardzo trudno. Do godziny 12-jej w południe niektóre akcje potraciły połowę swej wartości. Ludzie, którzy o 9-jej rano byli jeszcze milionerami, ku końcowi posiedzenia giełdo-

wego zostali zrujnowani. Tłumy ludzi oblegały Wall Street, istne pobożowisko Mammony. Maklerzy giełdowi nie nadawali notować propozycji sprzedaży, a zanim posiadacz portfela akcji zdołał przepchać się do maklera, kilkakrotnie zmieniła się wypisana kredą na tablicy cena akcji.

Piekiło Dantejskie było niczem w porównaniu z Wall Street w „czarny czwartek". Nieprzychylni spekulanci, kłnąc i łokciami, a nieraz nawet pięściami, torując sobie drogę, usiłowali przedostać się do obleżonych maklerów. Każda spóźniona chwila przynosiła setki tysięcy dolarów straty. W owym dniu przez ręce maklerów giełdowych przewinęła się rekordowa liczba akcji — około 13 milionów sztuk, ogólną zaś sumę strat obliczają na 2 i pół miljarda dolarów.

Jasnym jest, że nawet dla bogatej Ameryki krach na Wall Street stanowi potężny cios. W ciągu ostatnich kilku lat doskonale prosperujący przemysł Stanów Zjednoczonych wypłacał ogromne dywidendy. Stanowiło to poważną przynętę dla amerykańskich finansistów. W ślad za nimi spekulacja giełdowa wciągnęła ogromne rzesze obywateli. Niemal każdy buchalter, szofer, fryzjer i krawiec spekuluje na giełdzie, dążąc do szybkiego wzbogacenia się. To też konsekwencje „czarnego czwartku" będą bardzo oślapanie dla setek tysięcy przypadkowych uczestników wielkiej gry giełdowej, lokujących w akcjach swe drobne oszczędności. Grube ryby wycofały się zapewne wcześniej, gdyż już dwukrotnie załamanie się giełdy nowojorskiej w marcu i maju br. było dla fachowców groźnym zwiastunem zbliżającej się burzy.

Podobnego krachu giełdowego Ameryka nie przeżywała już od 22 lat. Nawet załamanie kursów w chwili wybuchu wojny nie mogło

dorównać obecnemu spadkowi. Ostatni run na akcje w roku 1907 pociągnął za sobą upadłość kilkunastu banków i całego szeregu zakładów przemysłowych i handlowych. W dniu krachu popełniło wówczas samobójstwo kilkadziesiąt spekulantów giełdowych. Od ostatecznej ruiny uratował wtedy akcjonariuszów John Pierpont Morgan, który zmobilizował wszystkie swoje fundusze i poczęł skupować akcje. Jest rzeczą znamieną, że i obecnie bank Morgana pragnie ratować sytuację. W tym celu zwołana została konferencja bankierów nowojorskich, lecz, jak dotąd, wynik jej nie jest znany, i pesymiści nie widzą możliwości uniknięcia dalszego spadku kursów nawet przy najlepszej chęci banków. Amplituda wahań jest bowiem tak wielka, że wyrzucenie na rynek ogromnych zasobów, jakimi Wall Street rozporządza, nie wystarczyłoby również na pokrycie chociażby części strat.

Kola rządowe robią dobrą minę w złej grze. Waszyngton wydaje komunikaty uspokajające, a jednocześnie sekretarze stanu oświadczają dziennikarzom, że „lepiej właściwie stało się". Krach giełdowy uderzył bowiem atmosferę, odciągnął od spekulacji akcjami te wszystkie elementy, które nie powinny zajmować się operacjami giełdowymi, a przedewszystkiem wpłyń na zmniejszenie cianoty gotówkowej i obniżenie stopy dyskontowej.

Istotnie, ostatni argument stanowi najbardziej dodatnią stronę katastrofy giełdowej. Setki milionów dolarów, uczestniczące dotąd w szalonej grze na hausse, zostaną niewątpliwie wycofane z giełdy i przerzucone do przemysłu, na tańszy, oczywiście, niż przedtem procent. Nie dziwi też, że prezes jednego z najpotężniejszych trustów automobilowych (General Motors) — Sloan nie widzi ponurych wyników „czarnego czwartku". Przedstawicielom prasy oświadczył on, że w wyniku załamania się kursów zjawia się plynna gotówka na rynku pieniężnym, a przecież potencjalnie bogactwo Stanów Zjednoczonych na krachu giełdowym nie ucierpiał!

Kto wie, czy „czarny czwartek" nie został umyślnie przygotowany przez wielkie trusty przemysłowe i zależne od nich banki? W ten sposób stworzono warunki dla taniego kredytu. A że ogromne rzesze wciągniętych w spekulację naiwnych ludzi na tem ucierpiał, któżby się o to troszczył? „Prosperująca Ameryka", jak ją w wigilję krachu nazwał prezydent Hoover, prosperować będzie nadal. Em.

Protest przemysłu naftowego przeciwko importowi nafty sowieckiej

W tych dniach przedstawiciele przemysłu naftowego złożyli panu ministrowi Przemysłu i Handlu memoriał, uzasadniający konieczność wydania odpowiednich zarządzeń przeciwko importowi produktów ropnych z Rosji Sowieckiej, które Sowiety wysyłają do Polski w dużych ilościach.

W ostatnich miesiącach nadeszło znowu kilka transportów, które z reguły nadsy-

lane są dla zatarcia śladów pochodzenia, drogą okólną via Hamburg.

Benzyzna i nafta sowiecka przy swej propagandowej tanioci, stwarzają oczywiście groźną konkurencję wytwórczości rafinerji polskich.

Pan minister obiecał przemysłowcom rozważyć ich żądania w trybie przyspieszonym.

GIEŁDA

Warszawa 5 listopada.
DEWIZY.

Berlin 213,26.
Gdańsk 173,95.
Belgia 124,74.
Holandia 359,94.
Londyn 43,50,5.
Nowy Jork 8,89,75.
Paryż 35,13.
Praga 26,41.
Szwajcarja 172,83.
Wiedeń 125,41.
Sztokholm 239,49.
Włochy 46,72.
Czerwoniec 14,5.

PAPIERY PROCENTOWE.

Dolarówka 62,5, 4 proc. póż. inwest. 118,25, 4 i pół proc. L. Z. ziem. 47,25, 6 proc. oblig. m. Warsz. 5025, 4 i pół proc. L. Z. m. Warsz. 47, 5 proc. L. Z. m. Warsz. 51,75, 8 proc. L. Z. m. Warsz. 68,75.

AKCJE.

B. Polski 168, B. Dyskontowy 127, B. Handlowy 118, B. Zw. Sp. Zar. 78,5, Kijewski 90, Siła i Światło 105,5, Firley 48,5, Węgiel 70, Cegielski 37,5, Lilpop 29, Modrzejów 18,5, Norblin 89, Ostrowieckie 83, Parowozy 21 (b. k.); Starchowice 22, Zieleniowski 82, Zawiercie 8, Zyrardów 9,5, Haberbusch 106.

Podwyżka cen mleka w Austrii

W związku z podwyższeniem w dniu 25 października r. b. plac w przedsiębiorstwach mleczarskich (dla mężczyzn 4 szyl, a dla kobiet 3 szyl. tygodniowo) podniesiona została dotychczasowa cena mleka w Austrii z 52 gr. na 53 gr. za litr w hurcie (przy dostawie bezpośredniej z wielkich mleczarni). W obrotach detalicznych podwyżka wynosi 2 grosze. Nowe ceny mleka obowiązują od dnia 1 listopada r. b.

Giełda zbozowa

żyto 24,40 — 24,65 Pšenica 38,00 — 38,50, Owies jednolity 23,50 — 24,50; Jęczmień na kaszę 24,50 — 25,00; Jęczmień browarny 27,00—29,00; Rzepak 70,00 — 72,00; Mąka pszenna luksus. 72,00 — 75,00; Mąka pszenna 0000 62,00 — 66,00; Mąka żytnia według typu przepisowego 39,00 — 40,00. Otręby pszenne szale 20,50 — 21,50; Otręby pszenne średnie 17,00 — 17,50; Otręby żytnie 13,50 — 14,00; Kuchyniane 45,00 — 46,00; Kuchy rzepakowe 33,00—34,00; Fasola biała 90,00 — 100.

WIADOMOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA

Automobilowa afera głowy sekty „Nowokatolików” w Czechach

W Litomierzycach, w Czechach, rozpoczął się w tych dniach ciekawy proces karny przeciw „arcybiskupowi” t. zw. „nowokatolickiego kościoła”, Antoniemu Reczniczekowi.

Historja Antoniego Reczniczka dla ucha polskiego brzmi jak plagiat z naszych stosunków. Ten, 30-letni dopiero, był proboszcz katolicki, w roku 1927 sam wystąpił z Kościoła Katolickiego dlatego, że jego władzom zwierzchnim nie podobały się sposoby, w jakich prowadził propagandę religijną wśród wiernych. Dobrawszy sobie sekretarza, niejako Astera, Reczniczek założył nową sektę, sam się mianował proboszczem, potem biskupem, a wreszcie nawet „arcybiskupem”.

W tej nowej godności występował wspaniale i postanowił przedewszystkiem wybudować wielki kościół.

Począł więc zbierać składki w Czechach, a nawet w Ameryce, na budowę kościoła i na swoje utrzymanie. A potrafił tak obalamucić ludzi, że pieniądze płynęły obficie.

Niektórzy jego wierni powzięli jednak podejrzenie i wnieśli przeciw niemu skargę o oszustwo. Reczniczka najpierw aresztowano, potem puszczono na wolną stopę, ale kiedy udał chorobę, aby nie stawić się na główną rozprawę, zamknięto go znowu w więzieniu.

Otóż z tego więzienia sprowadzono go do Litomierzyc, aby go poddać ponownej rozprawie na podstawie oskarżenia, którego już raz został sądowo uwolniony.

Treść oskarżenia jest następująca: „Arcybiskup” sprawił sobie wspaniałe auto, za które wprawdzie nie zapłacił, ale je zato natychmiast zabezpieczył.

Nie zapłacił zaś za auto z niewiadomych powodów „bo na ten cel pożyczyl w Kasie Oszczędności 10 tysięcy koron czeskich, dając jako zastaw weksel, wyłudzony od niejakiego pana Marinka. Karjera nowego auta skończyła się bardzo prędko, gdyż z niewiadomych, a podejrzanych przyczyn, spłonęło, a „arcybiskup” zgarnął premję asekuracyjną.

Wynikła z tego rozprawa karna, która skończyła się uwolnieniem go, bo Reczniczek przedłożył kwit kasy oszczędności, że dobrowolnie jej zwrócił 10 tys. koron czeskich.

W kilka miesięcy jednak potem dyrekcja Kasy Oszczędności zwróciła się do sądu okręgowego z zapytaniem, czy

nie wie, dlaczego Reczniczek przesłał jej 10 koron czeskich?

Wyszło więc na jaw, że Reczniczek poprostu „poprawił” kwit wkładkowy.

dopisując do 10 trzy zera. Otóż to drobne doświadczenie kaligraficzne jest przedmiotem obecnej rozprawy, która budzi wielkie zainteresowanie.

„Kult nagości” powodem do rozwodu

W zamożniejszych sferach społeczeństwa niemieckiego szerzy się moda kąpieeli mieszanych w stawach i basenach, przy których mężczyźni i kobiety występują w stroju... własnego wstydu. Zwolennicy takich kąpieeli twierdzą, że to jest „zdrowsze i moralniejsze”, niż zwyczaj dotychczasowy.

Jednakże niemiecki trybunał wyraził zapatrywanie odmienne w jednym z procesów rozwodowych.

Pewien mianowicie wyższy urzędnik z Berlina zabronił swej małżonce tego rodzaju kąpieeli. Żona, niezadowolona, postanowiła ostentacyjnie przełamać ten zakaz i poszła do kąpieeli do pobliskiego

jeziora, a dla podkreślenia swej woli, zabrała ze sobą najbliższego przyjaciela swego męża.

Przed sądem żona jego dowodziła, że jest gorącą zwolenniczką „kultu nagości”, że za nic w świecie od praktyk jego nie odstąpi i że będzie się trzymała wytrwale tych zasad, do których powinien przystąpić także i jej mąż, który nie ma prawa zakazywania jej tego, co jest zdrowe i piękne, a tem samem nie ma prawa do żądania rozwodu.

Pomimo to sąd zawyrokował rozwód z winy i na koszt żony, która nie zadowolona się tem i zapowiedziała skargę apelacyjną.

Trzydzieste z rzędu błogosławieństwo Boże

Znany w całej Anglii Henry Nelms został za pośrednictwem swej małżonki obdarowany trzydziestym z kolei potomkiem. Jest to miła i ładniutka dziewczynka, którą obdarzono poetycznym imieniem Junirose.

Pan Nelms posiada piętnaścioro dzieci z swego drugiego małżeństwa, które zawarł z pewną wiedeńką, jaka mu w posagu wniosła troje własnych dzieci. Z czternaściora dzieci z pierwszej żony, żyje dotychczas dwanaścioro, dwaj bowiem synowie zginęli podczas wojny europejskiej.

Ten tak obficie ubłogosławiony papa jest najzupełniej zadowolony ze swego losu i uważa, że ostatnio przyszła na świat śliczniutka Junirose znakomicie wpływa na jego samopoczucie i umacnia go w wierze, że mimo swych 63 lat jest nadal młody i pełen zapału i temperamentu.

„Życie bez dzieci, twierdzi mr. Nelms, jest czerem i pustem. Moja żona i ja nigdy nie będziemy uważali, że ich mamy zbyt wiele. Przyjmujemy je z radością i witamy, jak błogosławieństwo boże”.

Najmłodsza Junirose otrzymała od miasta 10 funtów szterlingów pensji, jako no-

wą zapomogę, która ma posłużyć na jej wychowanie, gdyż najbardziej dzietny ojciec Wielkiej Brytanii jest zwykłym robotnikiem, bogatym jedynie w największą w Anglii kolekcję dzieci.

Kobieta jako obiekt tranzakcji handlowej

Selman Tair, mieszkaniec jednego miasteczka w Macedonji zakochał się w młodej, pięknej Mahometance, Hatji. Ponieważ dziewczyna obojętnością odplacała mu jego uczucia, Selman Tair nie mogąc zdobyć jej dobrowolnie, kupił ją poprostu od rodziców, zapłaciwszy im poważną kwotę pieniężną. Zapałony Turek zakochał się jednak równocześnie w dwóch innych dziewczętach, które również nabył na własność. Pomiędzy trzema żonami rozpoczęły się w haremie burzliwe sceny i awantury, tak, że zaniepokojony małżonek odesłał swoją żonę Nr. 1 z powrotem do rodziców.

Selman Tair chciał jednak odzyskać również pieniądze, przy pomocy których nabył piękną Mahometankę. Sprytni rodzice odmówili jednak zwrotu pobranej poprzednio za córkę sumy. Matka pięknej Hatji sprzedała ją tymczasem po raz drugi Osmanowi Usnija, który jednak również nie znalazł z nią szczęścia. Piękna Mahometanka wróciła ponownie pod dach rodzicielski, ażeby niebawem być po raz trzeci sprzedaną trzeciemu mężowi. Obecnie obaj pierwsi małżonkowie pięknej mahometanki zawarli z sobą przyjaźń i domagają się razem od małżonka Nr. 3, aby zwrócił pieniądze, które zapłacił poprzednio za idyllę małżeńską z piękną Hatją. Sąd ma wydać wyrok w tej skomplikowanej sprawie.

Pamiętajmy o potrzebach Straży Ogniowej

Bank Rzemieślników Łódzkich

w Łodzi

Spółdzielnia z ogr. odp.

Łódź, ul. Kilińskiego 123

(gmach Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa“)

przyjmuje

wkłady oszczędnościowe od jednego złotego za oprocentowaniem, terminowe i na każde żądanie oraz zapisy na udziałowców Banku.

Złatwia wszelkie operacje bankowe.

833

WHITMAN CHAMBERS

57

„DON KOJOT”

PRZEDRUK WZBRONIONY.

Kiedy przedostali się przez plot i zapadli w krzaki, Don Kojot poczuł pierwsze drgnienie strachu, i naszło go przeczucie kłeski. Nie podobała mu się ta impreza. Nie leżało w jego naturze podkładać się podstępnie na wzór Kojota. Myśl ta napelniała go drżeniem. Don Kojot! Pomimo powagi sytuacji nie mógł się powstrzymać od śmiechu. Najwidoczniej nie napróżno go tak nazwano. Po raz pierwszy w życiu dostosował się do swego przezwiska. Wstąpiła weń otucha. Drugi dobry omen!

Obeszli dom od tyłu. Nie było widać nikogo. Podkradłszy się bliżej, zauważyli, że tylne drzwi są tylko przymknięte.

— To ci heca — szepnął Mydelko. — Pójdź jak po masło. Trzymaj się ojca, chłopczyku!

Przedzierali się przez ogród, dopóki nie znaleźli się w bliskiej odległości od wejścia. Ale ta bliska odległość stanowiła otwartą przestrzęź, zalaną światłem z okna. Don Kojota ogarnęło zwątpienie. A gdyby tak kto wyjrzał oknem? Zobaczyłby ich jak na dłoni. Jednakże nie dano mu czasu zastanowić się nad tą ewentualnością.

— Chodź — szepnął Mydelko i wyłonił się odważnie na światło.

Szedł tak pewnym krokiem, jakby miał tu interes i nie dbał o to, czy go zobaczą, czy nie. Don Kojot postępował za nim, dygocąc jak liść osiki. Dobili szczęśliwie do drzwi i wemknęli się do małego hallu. Tu Mydelko przystanął, nasłuchując poczem wskazał na zamknięte drzwi na prawo.

— Kuchnia! — szepnął i kiwnął głową w kierunku drugich, znajdujących się nawprost wejścia. Tędy nasza droga. Chodźmy!

Otworzył ostrożnie drzwi i wyjrzał na schody. Były puste. Zaczął wchodzić. Don Kojot posuwał się krok w krok za nim. Przed dojściem do szczytu Mydelko zatrzymał się kilka razy, nasłuchując.

W innej części domu odbywały się tańce. Lawrence słyszał wyraźnie suwanie nóg po podłodze i dźwięki orkiestry. Serce ścisnęło mu się ostrym spazmem. W niewielkiej od niego odległości oddzielona tylko dwoma lub trzema ścianami znajdowała się Gayle Dorrington, honorowy gość tego domu. A tymczasem on, Don Kojot Lawrence, on który zawsze był lojalnym człowiekiem nawet wobec swoich wrogów, przemykał się tylnymi schodami jako złodziej.

Zrobiło mu się nagłe słabo. Zapragnął poniechać całej fatalnej sprawy. Niech sobie Chandler trzyma swój plan! Niech Buckaroo idzie do wszystkich djabłów! Niech sobie Dorrington sam daje rade! Niech sobie Gayle wychodzi, za kogo chce! On Don Kojot, nie wytrzyma tego dłużej. Nie! Po stokroć nie!

— Hej, kolego! Śpisz!?

Ostry szepł wstrząsnął nim od stóp do głów. Spojrzył na Mydelkę i zobaczył, że mały kiwa na niego ze szczytu schodów. Zrozumiał z rozpaczą, że poszedł już za daleko, aby się cofać. Musi wytrwać do końca. Nie, ma, co!

Wyszedł na górę. Mydelko klęczał przed drzwiami operując koło zamku wąskim kawałkiem stali.

— Psiakrew! Zamknięte na klucz! — mruknął. — Podejrzliwe bydlę, żeby zamykać drzwi, mając dom pełen przyjaciół!

Drżąc literalnie ze strachu i niepewności, Don Kojot czekał w nerwowym napięciu na koniec operacji nad zamkiem. Od frontowej strony hallu znajdowały się szerokie schody, prowadzące nadół na parter. Wrzawa głó-

sów i śmiechy dolatywały do nich tak wyraźnie, że znając poszczególne głosy, możnaby rozróżnić ich głosy. Lękał się, że lada chwila rozlegną się kroki i nad schodami ukaże się czyjaś głowa. Wzbierała w nim intensywna trwoga przed odkryciem, hańbą, więzieniem i przegrana.

Nagle drzwi otworzyły się, ukazując duży pokój, c świetlony i pusty. Don Kojot wpadł do środka z takim impetem, że o mało nie przewrócił małego.

— Nie śpiesz się synku — zażartował Mydelko, zamykając ostrożnie drzwi. — Mamy przed sobą całą noc. To jest kancelarja Chandlera, a on tu przecie po nocy nie łązi.

— Ale światło! — wykrzyknął szepem Don Kojot. — Zapomniał zgasić! Taki krezus nie troszczy się o rachunki za elektryczność. Przypatrzno się tej skrzynce. Czy widziałeś kiedy taki grat? Sambyś to otworzył kluczem od sardynek. A to ci okazja!

Don Kojot spojrział na ogromną kasę, stojącą w rogu pokoju. Nie mógł się narazie zorientować, jaki to model, czy stary czy nowy. Tymczasem mały wsunął mu w rękę kartkę papieru i kawałek ołówka i kazał pisać co podyktuje.

Następnie ukląkł koło kasy i obrócił na próbę tarczę.

— Pfuj! — chrząknął z lekceważeniem. — Przydałoby się kilka kołder, żeby to stłumić. Gotowi usłyszeć nawet z balkonu.

Naturalnie było to przesadą. Don Kojot wyteżył uszy i nie mógł odróżnić najsłabszego dźwięku.

— Dziewięć — rzekł Mydelko.

Lawrence zanotował cyfrę.

Mały pracował, nie spiesząc się, z uchem, przyłożonym do tarczy, której dotykał ostrożnie, delikatnymi palcami. Okazywał przytem wielką wprawę, doświadczenie i cudowny spokój.

(d. c. n.)

KRONIKA

LISTOPAD

6

ŚRODA

DZIS:

Leonarda

JUTRO:

Nikandra

Ws. słońca g. 6 m. 39

Zachód „ g. 16 m. 2

Ws. księżycy g. 12 m. 35

Zachód „ g. 19 m. 6

Spis poborowych rocznika 1909

Jutro w godzinach 8,15 rano do 15 (3 po poł.) obowiązani są do osobistego zgłoszenia się do spisów poborowych w lokalu biura wojewódzkiego — policyjnego przy ul. Piotrkowskiej 212 mężczyźni rocznika 1909 zamieszkałi na terenie 8-go Komisarjatu P. P., których nazwiska zaczynają się na litery: H, Ch, I, J, K, L, Z, M.

Osoby, uchylające się od obowiązku zgłoszenia się do spisów, lub osoby zgłaszające się po terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych ulegną w drodze administracyjnej karze grzywny do 500 złotych, lub aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie. (p)

Zebrania kontrolne

Jutro obowiązani są zgłosić się o godzinie 8-ej rano na zebrania kontrolne w P. K. U. Łódź — Miasto I przy ul. Nowo-Targowej 18 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni (kat. A C D, względnie A C jeden C dwa) urodzeni w roku 1902 zamieszkałi na terenie 2 3 5 8 9 i 11. Komisarjatów P. P., których nazwiska zaczynają się na litery: A, B.

Do lokalu P. K. U. Łódź—Miasto II przy ul. Nowo — Cegielińskiej 51 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni urodzeni w roku 1904 zamieszkałi na terenie 1-go Komisarjatu P. P., których nazwiska zaczynają się na litery: od P. do Z. włącznie.

Do lokalu P. K. U. Łódź — powiat przy ul. Piotrkowskiej 187 szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni urodzeni w 1904 zamieszkałi w gm. Radogoszcz, oraz urodzeni w roku 1904 i 1889 zamieszkałi w gm. Wiskitno.

Na zebrania kontrolne należy się zgłosić w miejscu i terminie wyznaczonym, punktualnie, z książeczką wojskową i innymi posiadanymi dokumentami wojskowymi.

Rezerwiści, którzy nie stawiają się na zebrania kontrolne bez uzasadnionej przyczyny będą pociągani do odpowiedzialności w myśl przepisów wojskowych karnych (dyscyplinarnych).

Powołani na zebrania kontrolne obowiązani być czysto ubrani, ogoleni i umyć. (p)

Rozpoczęcie wykładów w Instytucie Prawa Administracyjnego

W dniu 9 listopada o godzinie 19-ej w sali obrad Rady Miejskiej odbędzie się pierwszy wykład w Instytucie Prawa Administracyjnego przy Magistracie m. Łodzi.

Na wykłady zgłoszono w r. b. 230 słuchaczy, z czego 44 urzędników samorządów województwa łódzkiego i 186 urzędników Zarządu m. Łodzi.

Kierownictwo Instytutu, który rozpoczął na drugi rok istnienia, spoczywa w rękach profesora Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie — d-ra T. Hilarowicza.

Nieszczęśliwy skok z tramwaju

Wczoraj przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Zamenhofska Wanda Skowrońska wyskakując z tramwaju upadła na bruk uliczny tak nieszczęśliwie, że doznała niezwykle ciężkich potłuczeń.

Wzwołane pogotowie po udzieleniu jej pierwszej pomocy odwiozło ją w stanie ciężkim do domu. (p)

Wyrok w sprawie bandy oszustów

Tocząca się od poniedziałku w Sądzie Okręgowym w Łodzi sprawa bandy oszustów, którzy proponując nabycie fałszywych pieniędzy, za trzecią część nominalnej ich wartości wyłudziły od poszczególnych osób kilka tysięcy złotych, znalazła zakończenie w dniu wczorajszym.

O godzinie 13-ej Sąd Okręgowy w składzie: przewodniczący sędzia Illinicz, asystenci: sędziowie Fait i Braun ogłosił wyrok, mocą którego wszyscy oskarżeni uznani zostali winnymi przestępstwa z art. 51, 591 k. k. i skazani: Herszlik Abramowicz, Chaskiel Abramowicz, Jan Białek, Władysław Zemsta, Roman Dąbrowski — każdy na 6 miesięcy więzienia, Gustaw Moryc na 4 miesiące więzienia, Józef Gebicz na 3 miesiące więzienia, a Wacław Popielarz i Jan Halim każdy na 2 miesiące więzienia. (w)

W żywiołowym pędzie do oświaty
Kursy i szkoły dla dorosłych, uniwersytety powszechnie i ludowe, koła młodzieży i świetlice

W wielkiej dziedzinie oświaty dla dorosłych panuje dzisiaj ruch poprostu olbrzymi, ruch, o którym przeciętny obywatel polski wie zawsze za mało.

Tak żywiołowy prąd jest imponują-

cym dowodem wielkiego, masowego pędu do oświaty we współczesnej Polsce.

Dzisiaj już wszelka w tym kierunku propaganda jest zbyteczna, myśleć raczej trzeba o nasyceniu olbrzymich potrzeb, które

z dnia na dzień rosną.

Jakkolwiek nad oświatą dla dorosłych pracuje sześć ministerstw, wiele uczelni wyższych i poprostu nieskończona ilość instytucji państwowych, społecznych i samorządowych trudno zaspokoić głód wiedzy naszego społeczeństwa.

I jak co roku, tak i teraz właśnie wraz z porą zimową zbliża się okres najbardziej gorący. Po letnich wędrowkach i wycieczkach po kraju skupi się wyteżona praca we wszystkich ogniskach systematycznego nauczania.

O ile się ona zmieni i rozwinie w nowych uświłowaniach, w nowych metodach zadecyduje ogólnokrajowy zjazd instruktorów, w Warszawie, który zaczął się 5-go i potrwa trzy dni, a więc do 7 listopada włącznie.

Po ustaleniu programu pracy ruszy odrazu olbrzymia machina oświaty pozaszkolnej.

A więc przedewszystkiem sześć tysięcy zespołów, zorganizowanych jako kursy dla dorosłych, w których kształcą się 268,000 ludzi w najróżnorodniejszym wieku. Te kursy obliczone na trzy zimy uczą historii, geografii i nauki o współczesnej Polsce. Są one niejako pierwszym przeobrażeniem surowego materiału ludzkiego przysposobieniem go do studiów wyższych.

Szkoły dla dorosłych mają cele bardziej praktyczne. Są one przeznaczone dla tych, którzy wobec konieczności zarobkowania potrzebują uprawnień 7-klasowej szkoły powszechnej.

Najwyższym szczeblem oświaty pozaszkolnej są uniwersytety powszechnie, w których kształcą się elita pracownicza, gdzie się uwzględniła wyższe zamiowania i upodobania. Charakterystycznym jest objaw, że wbrew powszechnemu pędowi do techniki i przyrody, w uniwersytetach powszechnych największym powodzeniem cieszy się humanistyka, nauki prawne i społeczne.

W ostatnich czasach obok placówek systematycznego kształcenia poczęły rozwijać się na wielką skalę ruchy świetlicowe.

Brak jeszcze dokładnej w tym zakresie statystyki, ale w każdym razie świetlice trzeba już dzisiaj liczyć na tysiące.

Tworzą je zarówno koła młodzieży wiejskiej, jak i organizacje robotnicze. Są to zespoły ludzi młodych, którzy spędzają w kulturalny sposób czas wolny od pracy którzy realizują życie na wyższym poziomie.

Obok samokształcenia odbywają się tu kulturalne rozrywki towarzyskie, teatry ludowe, pieśni i chóry, wycieczki i życie sportowe, czytelnia i bibliotekarstwo.

Ruch świetlicowy to nowe i samorodne zjawisko, które roztacza piękne widoki na przyszłość, albowiem kojarzy rzeczy miłe z pożytecznymi.

Nie ulega wątpliwości, że przy tak ogólnym pędzie oświatowym Polska zmieni w niedługim czasie swoje oblicze, że znikną z naszego życia te wszystkie upiory, które się narodziły, w dniach ciemności.

Katastrofa samochodowa pod Łęczycą

Wczoraj na szosie z Gostkowa do Łęczycy, tuż przy wsi Chodów taksówka łódzka Nr. Łd. 81770 najechała na jadącą w przeciwnym kierunku bryczkę. Skutki zderzenia były wręcz fatalne. Samochód jak również i bryczka zostały rozbite. Ciężko ranni zostali: Franciszek Wilczyński oraz Jan i Marja małż. Dolacińscy. Ranni przewieziono do szpitala w Łęczycy. Policja powiatowa prowadzi dochodzenie celem ustalenia kto ponosi winę spowodowania wypadku. (w)

Zebranie subjektów cukierniczych

Związek Zawod. Subjektów Cukierniczych w Łodzi zwołuje na dzień 7 b. m. o godz. 6-ej wieczór Walne Zebranie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie. 2) Wybór Prezydium. 3) Przedstawienie Umowy Zbiorowej. 4) Sprawa przyjęcia Cukierników Żydowskich. 5) Wolne wnioski.

O liczne przybycie na zebranie prosi Zarząd.

KIEPURA w RADJO

Dnia 12 b. m.

czy masz już odbiornik?

Herszt krwawej szajki przed Sądem Wojskowym w Łodzi

Przed kilkoma miesiącami straż graniczna polska na granicy niemieckiej zauważyła jakiegoś osobnika, który usiłował się przekraść na drugą stronę granicy. Przytrzymał go i poddał badaniu. Zatrzymany początkowo nie chciał wyjawić swego nazwiska, potem podał jakieś fikcyjne. W międzyczasie zdołano ustalić jego tożsamość i tu wyszła na jaw zdumiewająca rzecz, okazało się bowiem, iż zatrzymanym jest słynny herszt krwawej szajki, zbiegły przed ośmiu laty z więzienia wojskowego Franciszek Szczepny.

W roku 1921 całe województwo łódzkie żyło pod znakiem grozy ślonej przez nieuchwytną bandę mordującą i rabującą bez litości.

Na czele bandy tej stał jakiś osobnik w mundurze wojskowym z oznakami 12 p. artylerji ciężkiej.

Banda była świetnie zorganizowana i doskonale uzbrojona a posiadała przytem takie kryjówki w lasach, że wszelkie wysiłki policji i żandarmerji zmierzające w kierunku zlikwidowania jej spełzały na niczem.

Napady powtarzały się ciągle a policja była w dalszym ciągu bezsilna. Do-

piero obława zorganizowana po napaździe na dworzec w Mokrsku pow. wieluński uwięzioną była pewnym skutkiem udało się bowiem schwytać kilku członków bandy, jedynie herszt jej uszedł cało.

Schwytano go dopiero w roku 1921 późną jesienią podczas obławy zorganizowanej w lasach wieluńskich.

Okazało się, iż krwawym hersztem groźnej szajki jest Franciszek Szczepny, dezertjer z 12 pułku artylerji ciężkiej.

Osadzono go w więzieniu wojskowym.

Po upływie tygodnia zbir uciekł z więzienia po przepitowaniu krat. Osiem lat był on nieuchwytny i dopiero wpadł w ręce policji granicznej zupełnie przypadkowo.

W dniu wczorajszym Szczepny stanął przed Sądem Wojskowym w Łodzi. Przewodniczył rozprawie sędzia mjr. Korycki, bronił adw. Nawarski. Do sprawy tej zawezwano kilku świadków, przeważnie ofiar napadów bandy. Ponieważ do sprawy kilku świadków nie stawiono się na wniosek prokuratora sprawa została odroczone.

Odbędzie się ona jak się dowiadujemy w najbliższym czasie. (p)

KIEPURA PHILIPSA

Cała Polska przy głośnikach

Zabójstwo pod wpływem złości
Kupiec zabił swego dłużnika

W dniu wczorajszym Zduńska Wola była terenem zabójstwa popełnionego pod wpływem złości.

Miejscowy kupiec Michał Woźniak miał od dłuższego czasu stale scysję na tle pieniężnym ze swym byłym spółnikiem Janem Korytnickim, od którego należała mu się okazała suma.

Korytnicki, który po wystąpieniu ze spółki znajdował się w fatalnym położeniu materialnym zwodził Woźniaka z dnia na dzień obficiejąc mu zapłacić dług.

W dniu wczorajszym Korytnicki przyszedł do Woźniaka oznajmiając mu, iż musi znów termin płatności odłożyć ponieważ nie posiada jeszcze gotówki.

Wtedy Woźniak wpadł w niesłychaną złość i wyrwawszy z kieszeni rewolwer

krzyknął:

— Dość mam tych żartów, dajesz pieniądze czy nie?

Zanim przerażony dłużnik zdołał wyjąkać słowo, Woźniak wypalił dwukrotnie. Korytnicki zalewając się krwią runął na ziemię.

Na widok swego czynu Woźniak oprzytomniał i bez chwili wahania udał się do komisarjatu P. P., gdzie dyżurnemu przodownikowi oświadczył, że zabił człowieka oraz wręczył mu jednocześnie rewolwer.

Woźniaka aresztowano.

Wzwołano Korytnickiego lekarz, stwierdził bardzo ciężkie postrzelenie i w stanie beznadziejnym odwioził go do szpitala Najśw. Marii Panny w Zduńskiej Woli. (p)

Krwawa licytacja
winnych pociągnięto do odpowiedzialności

Dom Nr. 81 przy ulicy Brzezińskiej, był terenem krwawej licytacji.

W dniu wczorajszym o godzinie 2-ej w południe u jednego z lokatorów odbywała się licytacja przy udziale komornika.

Właściciel domu tego Leib Kac, chcąc nabyć ruchomości licytowanego, ale drogą pośrednią, wynajął za opłatą 5 zł. od głowy dwóch bezrobotnych, którzy pod dyktando Kaca przystąpili do licytacji.

Na widok tego, inni licytanci przerwali sprzedaż i rzucili się na Kaca i jego pomoc-

ników, bijąc ich dotkliwie.

Mocno poturbowaną trójkę z ciężkiej opresji wybawiła policja, którą zaalarmowały nieludzkie krzyki pobitych.

Zawezwano pogotowie ratunkowe, które udzieliło pomocy Leibowi Kacowi, Franciszkowi Osieckiemu (Włodzimierska 22) oraz Wincentemu Offmanowi (Zawiszy 27) Wszyscy trzej odnieśli lżejsze i cięższe rany piersi i głowy. Winnych pociągnięto do odpowiedzialności sądowej. (p)

KIEPURA Marconi

To rozkosz dla posiadaczy odbiorników

śpiewa dnia 12 b.m. w RADJO

Robotnicy domagają się rozwiązania Rady Miejskiej za jej nieudolną gospodarkę

W ubiegłą niedzielę przy udziale 2500 osób urządzony został w sali Filharmonji wielki wiec N. P. R.—Lewicy i Polskich Związków Zawodowych „Praca”.

Po wygłoszonych referatach i ożywionej 3-ch—godzinnej dyskusji, zebrani uchwalili jednogłośnie następujące rezolucje:

Zamiast feljetonu

O czym w trudzie i znoju Bzdurzy władca „Rozwoju”

Wychodzące jeszcze, choć niezmiernie rzadko spotykane na mieście pismo perjodyczne „Rozwój”, zamieściło we wczorajszym numerze dla swych nielicznych czytelników, rekrutujących się z najbliższej rodziny redaktora naczelnego, powtórzoną za niedzielnym „Hasłem” wiadomość, że część oficerów, przybyłych do Sejmu w dniu 31 ub. m., pragnęła usłyszeć przemówienie pułk. Koca.

Wiadomość tę „Rozwój” opatrzył ni stąd ni zowąd takim komentarzem:

„Inszemi („Rozwojowa polszczyzna”) słowy (część oficerów) miała się wedrzeć przemocą na salę — aby usłyszeć te przemówienia”.

„Przemocą” i na „salę” — z czego to „Rozwój” wywnioskował?

Wynurzenia „Rozwoju” poczynają od pewnego czasu, zdradzać objawy telepatji na odległość i jeżeli redaktor tego pisma będący jednocześnie wydawcą, sekretarzem, korektorem i rozdawcą gazety, nadal będzie rozwijał swe zdolności „nadprzyrodzone” to stanie się on groźnym konkurentem dla różnego autoramentu jasnowidzów.

Powtarzamy jednak, że wspomniane „nadprzyrodzone” zdolności trzeba rozwijać, w takim bowiem stanie, jak obecnie, nie przynoszą one „Rozwojowi” żadnej korzyści.

Za przykład może nam służyć omawiana notatka, w której „Rozwój” przewidywał wdarcie się oficerów na salę sejmową.

Tymczasem przewidywania te były pozoawione wszelkich podstaw, bowiem wszyscy wiemy, że każdy obywatel, mający bilet wejścia na galerję dla publiczności, ma prawo przekroczyć podwoje Sejmu. Niektórzy z oficerów, przybyłych do Sejmu w dniu 31 ub. m., takie bilety posiadali. Pocóż więc mieliby „wdzierać się przemocą” jak sobie tego życzy „Rozwój”?

Zaiste! Niezbadane są wertepy, po których stąpa rozumowanie redaktora nierozwijającego się „Rozwoju”.

Musimy jednak stwierdzić, że w omawianej przez nas wiadomości „Rozwoju” znajduje się zdanie — powtarzamy aby nie było nieporozumienia: zdanie a nie myśl, prawdopodobnie bezwiednie przepisane z książki lub gazety a nie pozbawione słuszności, a mianowicie:

„Okazuje (korektor przepuścił: „się”) że oprócz sztuki pisania, potrzeba też nieco inteligencji”.

Każdy pisze o tem, czego mu brak, nic więc dziwnego, że i „Rozwój” wspomina smętnie o inteligencji.

O, jaka szkoda, że tak późno! Gdyby pan redaktor wcześniej pomyślał o potrzebie inteligencji w redagowaniu dziennika pismo jego nie wyglądałoby tak, jak obecnie. — ski.

1. Zebrani domagają się od Sejmu i Rządu wprowadzenia w życie Ustawy o ubezpieczeniu na starość i inwalidzkiej, możliwie jeszcze w bieżącej sesji Sejmu.

2. Wobec nieudolnej i wysoce szkodliwej dla Polskiej klasy pracującej gospodarki obecnego socjalistycznego Magistratu — zebrani jednogłośnie uchwalili wzywać Magistrat i Radę Miejską do złożenia mandatów. —

Oświata wśród rzemieślników Odczyt p. burmistrza Swiercza

W niedzielę, dnia 3.XI b. r. staraniem p. burmistrza Swiercza Jana odbył się w Zgierzu w sali szkoły powszechnej przy ul. Łęczyckiej odczyt p. dyr. Dębowskiego Eugenjusza na temat „Oświata wśród rzemieślników”.

Wobec tłumnie zgromadzonych słuchaczy zobrazował prelegent momenty charakterystyczne w historii rozwoju rzemiosła od czasów średniowiecznych do chwili narodzin wielkiego przemysłu. W czasach obecnych w odrodzonej Polsce rzemiosło staje wobec nowych zagadnień. Prócz spraw natury materialnej staje przed rzemiosłem zadanie ogólnospołeczne, podniesienie kulturalne i techniczne sfer rzemieślniczych.

Rzemiosło zagraniczne stanęło do zawodów, zasypując skutecznie rynki nasze swymi wyrobami. Z tych zapasów rzemiosło polskie musi wyjść zwycięzcą, musi przeciwstawić współzawodnikom takie zalety producenta, aby wytwory nasze stanowczo wyrugowały obce wyroby.

Wyjścia z tej sytuacji rzemiosło musi

Sezonowe zarządzenia na kolejach przed nadchodzącą zimą

W Warszawie rozpoczął się dwudniowy zjazd prezesów wszystkich polskich dyrekcji kolejowych.

Zjazd obraduje nad ustaleniem najważniejszych inwestycji kolejowych, oraz przygotowaniem przedzimowemi, między innymi nad zabezpieczeniem torów przed zamieciałami śnieżnymi.

W tym celu Min. Komunikacji zakupiło 53,500 łopat drewnianych do odgarniania śniegu, a nadto postanowiono zwiększyć pokaźnie liczbę plugów motorowych

do przeorywania wielkich zasp.

Nadto do ochrony torów przed zaspami zwiększona będzie ilość płotków ochronnych, przyczem w całym państwie budowane będą płoty jednego typu, t. zw. rosyjskiego.

Płoty te są ruchome, zapobiegają one tworzeniu się zasp w bezpośrednim sąsiedztwie z torem, a natomiast ułatwiają powstawanie wysokich wałów, które same przez się stanowią znakomitą osłonę przed nowymi zaspami.

Zjazd omówi poza tem szereg innych spraw, związanych z nadchodzącą zimą. Ustalono m. in. konieczność używania smarów do osi o niższym stopniu zamarzania oraz podkreślono konieczność ściślejszej kontroli nad ogrzewaniem wagonów.

Krótki feljeton

Ugłaskanie sekutnicy

— Servus! Jak się masz?
— Fatalnie.
— Powód?
— Wszystkie bilety na jedyny koncert Kiepury wyprzedane.

— Więc co?
— Jako co? Zaraz widać, że nie jesteście żonaty.

— Ciekawy jestem, co ma wspólnego małżeństwo z Kiepurą.

— Ma, ma — i bardzo nawet wiele! Po pierwsze — Kiepura pragnie w Warszawie wybrać sobie żonę. Taką małą blondynkę, którą mógłby przez całe życie na rękach nosić. Powtóre — żona moja nigdy jeszcze nie słyszała jego cudownego głosu, który przynosi mu 1,000 dolarów dziennie, jak obszył.

— Czasem nawet dwa razy tyle.

— No, widzisz, jak ja się teraz w domu pokazę? Znasz moją żonę... Sekutnica!

— Tak, to bardzo... energiczna kobieta. Ale dam ci radę na jej ugłaskanie.

— Znasz kogo, ktoby odstąpił bilet?

— Nie, takiego szaleńca niema w Warszawie... Możesz jednak zaprosić Kiepurę do domu.

— Zartujesz!

— Bynajmniej! Czytałeś chyba, że jedyny koncert Kiepury, który odbędzie się w Filharmonji, dnia 12-go listopada będzie transmitowany przez radio. Masz w domu radio?

— Nie.

— Więc na co czekasz, człowieku? Kup zaraz jakiś dobry aparat — są teraz świetne i b. tanie — a będzie miał w domu nie tylko Kiepurę, ale i wszystkich jego rywali! A śpiesz się z bo z powodu transmisji Kiepury wszystkie składy radiowe są przeciążone obstalunkami!

— Nie.

Minimalny wzrost kosztów utrzymania

W dniu wczorajszym odbył się pod przewodnictwem naczelnika wojewódzkiego wydziału zdrowia dr. Skalskiego posiedzenie komisji do ustalenia zmian kosztów utrzymania w Łodzi.

Po rozpatrzeniu materiału statystycznego przedstawionego przez Magistrat m. Łodzi stwierdzono, że koszty utrzymania w Łodzi w miesiącu październiku w porównaniu z kosztami utrzymania w miesiącu wrześniu wzrosły o 0,06%.

Na wzrost kosztów utrzymania wpłynęło podrożenie cen jaj, mieszkania i kretonu. (p)

KINO MIMOZA TEATR

UL. KILIŃSKIEGO Nr. 178

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH

Film piękny jak miłość huzara
Płomienny jak krew cyganki
Upajający iak wino węgierskie p.t.

RAPSODJA WĘGIERSKA

W rolach głównych:

LIL DAGOVER

DITA PARLO

WILLY FRITSCH

Następny program:

Zycie

i przyszłość kobiety

Metropolita Dyonizy w Łodzi

W sobotę dnia 2 listopada 1929 r. przybył do Łodzi J. E. Ks. Metropolita Kościoła prawosławnego Dyonizy.

Czcigodnego gościa powitał na dworcu kolejowym imieniem władz Starosta Grodzki p. J. Dychdalewicz.

W niedzielę dnia 3 listopada r. b. J.

E. Ks. Metropolita został przyjęty przez Pana Wojewodę Jaszczolta, a po uroczystym nabożeństwie w prawosławnej cerkwi parafjalnej, opuścił nasze miasto.

W nabożeństwie, odprawionym przez Metropolite Dyonizego, wziął udział p. Wojewoda w otoczeniu przedstawicieli innych władz państwowych.

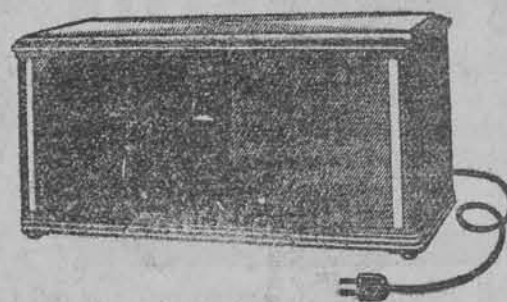
Komunikujemy uprzejmie, iż otworzyliśmy w firmie naszej przy ul. PRZEJAZD 8 specjalny wytwórny

RADIO-SALON TELEFUNKEN

gdzie demonstrujemy nowe eksponaty tej najpotężniejszej fabryki radjowej świata, stanowiące istny cud techniki. Specjalnie zapraszamy do obejrzenia i posłuchania doskonałych i wytwornych odbiorników 3, 4-o i 5-o lampowych, działających bez akumulatora. ba terji i anteny, przez proste tylko włączenie do kontaktu elektrycznego w mieszkaniu.

Na składzie ponadto duży wybór odbiorników i sprzętu radjowego fabryk zagranicznych i krajowych.

RADIO-LLOYD
ŁÓDZ, PRZEJAZD Nr. 8, telefon 1 3-08.

NOWY TYP czterolampowego odbiornika W 40 — na prąd.

Dziś wielka premiera!!!

Wspaniała ilustracja muzyczna wielkiej orkiestry symfonicznej pod dyrykcją A. CZUDNOWSKIEGO

Początek przedstawień o g. 4 pp., w soboty niedziele i święta od g. 12 w poł. ostatniego o godzinie 10 w.

Ceny miejsc na pierwszy seans od 1.— zł w sob. niedz. i święta od 12—3 pp. wszystkie miejsca po 50 gr. i 1.— zł.

Najnowsze arcydzieło FOXA

Najczarowniejsze nazwisko filmu amerykańskiego

Realizacja W.K. HOWARDA

JANET GAYNOR
oraz LUCY DORAINE. RUDOLF SCHILDKRAUT. CH. MORTON.

W porywającym peanie miłosnym

„KRYSTYNA”

Dramat dziewczęcia, które poświęca wszystko dla ukochanego człowieka

Włamanie do składu broni Złoczyńcy zrabowali kilkanaście rewolwerów i moc amunicji Policja prowadzi energiczne dochodzenia

Nocy wczorajszej dokonano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 114 niebywale zuchwałego włamania, którego szczegóły przedstawiają się następująco: Między godziną 12 a 5 raną dostało się kilku włamywaczy w niewiadomy sposób do podwórza domu Nr. 114, gdzie na parterze od frontu mieści się skład broni pod firmą „Spółka Łowiecka”.

Pierwszym etapem „roboty” włamywaczy, było włamanie bardzo silnej ale rzadkiej kraty w oknach warsztatu od strony podwórza.

„Robota” szła opornie, więc też włamywacze zadowolnili się rozszerzeniem jednego z otworów, przez który po wycięciu szyby dostali się do warsztatu, który oddzielony był od składu silnymi drzwiami dębowymi, zamkniętymi na amerykański zamek, którego złoczyńcy nie mogli otworzyć, wobec czego wyrwali futrynę okienka, mieszczącego się w górnej części drzwi i przez nie dostali się do magazynu i tam rozpoczęli swą gospodarkę.

Przedewszystkiem opróżnili wszystkie półki i szuflady z bronią krótką, oraz paczki z nabojami.

W ten sposób w ręce ich wpadło 31 rewolwerów, oraz wielka ilość amunicji.

Pewien drobny szczegół wskazuje wyraźnie na to, że celem włamania był wyłącznie rabunek broni. Szczegółem tym jest fakt, że złoczyńcy ładowali broń zaraz po wyjmowaniu jej z szafek.

Włamywaczy musiało być kilku, bowiem wszystkie szuflady w biurkach i szafkach zostały wylamane, zawartość ich zaś wyrzucana na podłogę.

W kantorze złoczyńcy nie znaleźli nic godnego uwagi, gotówki nie było, weksli zaś nie ruszyli.

W pewnej chwili rozległ się wystrzał. Okazało się, że jeden z włamywaczy podczas ładowania rewolweru nacisnął przez nieuwagę cyngiel.

Mieszkańcy domu ani dozorca wystrzału nie słyszeli, natomiast widać w sklepie ślad kuli, która zaryła się w kontuarze.

Ten wystrzał spłoszył włamywaczy,

k którzy uciekli w popłochu, zostawiając znaczną część łupu na stole. Pierwszy zauważył kradzież kierownik Spółki Łowieckiej p. Józef Hołowicko, który otworzył sklep o godz. 8-ej rano.

Wartość zrabowanych przedmiotów wynosi 2000 złotych.

Na wiadomość o zuchwałym włamaniu postawiono na nogi całą policję województwa łódzkiego.

Istnieje przypuszczenie, że napadu dokonana nowozawiazana banda, która chciała się uzbroić tanim kosztem. (p)

W dniu wczorajszym przechodnie na Placu Hallera zauważyli na chodniku, leżącego i wijącego się w bólach jakiegoś mężczyznę.

Mężczyznę tego przechodnie zanieśli do pobliskiego lokalu P. K. U. II, mieszczącego się przy ul. Nowo — Cegielnianej 51, dokąd też zawezwano Pogotowie Kasy Chorych. Lekarz pogotowia stwierdził otrucie esencją octową, przyczem

stan jego, po udzieleniu mu pierwszej pomocy uznał za niebezpieczny, i odwoził go do domu.

Podczas dochodzenia policyjnego denatem okazał się Henryk Urbański, zamieszkały przy ul. Leszno 30. Niedoświadczony samobójca odmówił policji jakichkolwiek wyjaśnień, które doprowadziły go do tak strasznego kroku, wobec czego sprawa ta osłonięta jest mgłą tajemnicy. (p)

Tajemnicze samobójstwo na Placu Hallera

W dniu wczorajszym przechodnie na Placu Hallera zauważyli na chodniku, leżącego i wijącego się w bólach jakiegoś mężczyznę.

Mężczyznę tego przechodnie zanieśli do pobliskiego lokalu P. K. U. II, mieszczącego się przy ul. Nowo — Cegielnianej 51, dokąd też zawezwano Pogotowie Kasy Chorych. Lekarz pogotowia stwierdził otrucie esencją octową, przyczem

stan jego, po udzieleniu mu pierwszej pomocy uznał za niebezpieczny, i odwoził go do domu.

Podczas dochodzenia policyjnego denatem okazał się Henryk Urbański, zamieszkały przy ul. Leszno 30. Niedoświadczony samobójca odmówił policji jakichkolwiek wyjaśnień, które doprowadziły go do tak strasznego kroku, wobec czego sprawa ta osłonięta jest mgłą tajemnicy. (p)

Wieczory dyskusyjne w Lidze Mocarstwowego Rozwoju Polski

Dnia 7-go listopada r. b. (w czwartek) o godz. 8-ej wieczorem w sali odczytowej Ligi przy Al. Kościuszki Nr. 17 odbędzie się staraniem Wydziału Propagandowego Komitetów Wojewódzkiego i Miejskiego Ligi „Wieczór dyskusyjny”.

Referat p. t. „Zagadnienie praworządności” wygłosi p. Jerzy Szreter, sędzia Sądu Okręgowego, poczem odbędzie się dyskusja.

Wstęp wolny dla członków Ligi i osób zaproszonych.

Nadmienia się, że „Wieczory” odbywają się raz na dwa tygodnie (obecnie w czwartki, a nie w piątki).

Nocne dyżury aptek

Dziś dyżurują apteki: E. Epsteina (Piotrkowska 225), M. Bartoszewskiego (Piotrkowska 95), M. Rosenbluma (Cegielniana 12), Suke. Gorfeina (Wschodnia 56), J. Koprowskiego (Nowomiejska 15). (p)

Popierajcie wyroby krajowe!

KINO TEATR
CZARY

DZIŚ PREMIERA!!!

Nad program: Dziennik aktualności.
Początek seansów o godz. 4 po poł., w soboty, niedziele i święta o 12—ej w poł.
Na pierwszy seans wszystkie miejsca po

50 gr.

Nasz drugi przebój sezonu p. t.

SZCZEROZŁOTY WĄWÓZ

Niebywały emocjonujący dramat cowboyski z życia dzikiego zachodu pełen niezrównanych pomysłów.

W roli głównej Król Cowboyów

w roli CZARNEGO WODZA

Ulubieniec Ameryki.

oraz przepiękna

FRED THOMSON EDNA MURPHY

KINO TEATR
BAJKA
FRANCISZKAŃSKA 31.

Dziś i dni następnych

Pat i Patachon

jako

**PASAŻEROWIE
NA GAPE**

Tryskająca oryginalnym, żywiołowym humorem kom. w 10 akt.

W rolach głównych

PAT i PATACHON

Nad program: Aktualności filmowe

Początek codz. o g. 430 pp. w soboty niedziele i święta o g. 1 pp.
Ceny wszystkich miejsc na pierwsze seanse — 50 gr.

Orkiestra powiększona pod batutą
A. RICHTERA

GRAND KINO

Dziś i dni następnych

Klejnol literatury francuskiej Korona produkcji filmowej franc. Słynna gwiazda ekranu uroczą Hiszpanka

Conchita Montenegro

w arcyfilmie wg. powieści Pierr'a Louys'a La femme et la pantin p. t.

**KOBIETA
i PAJAC**

Pożoga zmysłów. Szal tańca Kaprysy namiętej dziewczyny

Orkiestra pod dyr. **R. KANTORA**.
UWAGA: Passe-partout i bilety ulgowe nieważne. Początek seansów o g. 4 pp. ost. 10.15. W sob. niedz. i św. o 12 wp. Ceny wszystkich miejsc w sob. niedz. o 12—3 i zł.

ROZRYWKA i ODPOCZYNEK PO PRACY

TEATR KINO WIDOWISKA RADJO

TEATRY

Teatr Miejski: — Rywale.
Teatr Popularny: — Karol i Anna.
Teatr Kameralny: — Dr. Julja Szabo.

CO GRAJĄ W KINACH

Bajka: — Pat i Patachon.
Capitol: — Z dnia na dzień.
Corso: — Bohater puszczy.
Czary: — Szczerzyli wawóz.
Era: — Kochanka oficera ochrani

TEATR POPULARNY

Ogrodowa Nr. 18.
Występ zespołu Teatru Kameralnego.
Dzisiaj, środa po raz ostatni w Teatrze Popularnym przeniesiona z Teatru Kameralnego słynna sztuka wojenna L. Franka „Karol i Anna” w pierwszym wykonaniu Br. Bronowskiej, L. Madalińskiego i L. Zbuckiego.

zaangażowana. Będzie to bezwzględnie ostatni występ tej popularnej artystki.
„DZIADY” A. MICKIEWICZA dla szkół
dane będą w piątek o godz. 4 pp.

„SKALMIERZANKI”.

Próby pięknego popularnego wodewilu J. N. Kamińskiego „Skalmierzanki” dobiegają już końca. Reżyser Janusz Strachocki dokłada wszelkich starań, by widowisko to wystawił najefektywniej. Całość „Skalmierzanek” urozmaicają tańce, śpiewy solowe i specjalnie zaangażowanych chórów oraz udział Marji i Aleksandra Żabczyńskich, Larowskiej, Góreckiego, Górowskiego, Tartakowicza i Warchałowskiego.

„KOPCIUSZEK”.

Próby pod kierunkiem L. Zbuckiego przepięknej bajki dla dzieci „Kopciuszek”.

OPERA W TEATRZE POPULARNYM.

Dyrektor Tadeusz Wierzbicki, kierownik znanej opery objazdowej, pertraktuje z Dyrekcją Teatru Popularnego o wystawienie w Łodzi trzech oper: Halka, Żydówka i Pajace. Przedstawienia te odbyłyby się w piątek, sobotę i niedzielę.

TEATR KAMERALNY.

Traugota Nr. 1.
DR. „JULJA SZABO”.
Dzisiaj, środa oraz do niedzieli włącznie ciesząca się niesłabnącym powodzeniem wesoła komedia Wł. Fodora „Dr. Julja Szabo” z Relewicz — Ziemińska, H. Buczyńska, Z. Marciniowska, St. Daniłowiczem i Januszem Strachockim.
W próbach pod kierunkiem Wł. Ziemiń-

skiego lekka komedia bulwarowa paryska Mirande'a „Ona już jest taka” z Relewicz — Ziemińska w roli tytułowej.

TEATR MIEJSKI.

Dzisiaj we środę „Rywale”, sztuka Andersona, Stallings'a i Zuckmayer'a.
Ceny popularne.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ

ŚRODA.

11.58—12.05 Sygnał czasu, hejnał marjacki.
12.05—13.10 Muzyka z płyt gramofonowych.
13.10 Komunikat meteorologiczny.
15.20 „Przegląd polityki międzynarodowej za wrzesień i październik” — wygł. dr. Jan Grzymała-Grabowiecki.
16.15 Program dla młodzieży szkolnej, prof. Al. Janowski wygłosi pogadankę p. t. „Wędrownik po krajinie Wschodzącego Słońca”.
16.45—17.15 Muzyka z płyt gramofonowych.
17.15 „W młynach papierniczych Oweronii” — wygł. p. Zuzanna Rabska.
17.45 Koncert popularny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego.
19.10 „Skrzynka pocztowa rolnicza”.
19.25—19.40 Muzyka z płyt gramofonowych.
19.40 „Radjokronika” — wygł. dr. Marjan Stępowski.
2.15 Feljton pod tyt. „Książki malarzy” — wygł. p. Wacław Husarski.
21.25 Dalszy ciąg koncertu. Po koncercie komunikaty meteorologiczny i policyjny.
22.10 Feljton p. t. „Biały kaecy Eduardo” — wygł. p. Stefan Łoś.

22.25 „Ostatnia fala” — wygł. red. Jan Piotrowski.
23.00—24.00 Muzyka taneczna z sali malinowej hotelu „Bristol”.

KINO-TEATR VICTORIA KILIŃSKIEGO 211
FILM NAD FILMY
Od wtorku 5 do poniedziałku 11 listopada włącznie
Księżna Masza
czyli
Krwawy świt nad Nową
WIELKI DRAMAT z życia rosyjskiego w 12 aktach W roli głównej
Klaudja Victrix, Jan Toulout i Romuald Joubé
Śpiewy do obrazu wykona
Chór Rosyjsko - Ukraiński
pod kierownictwem pana AKIMOWA
Początek seansów o godzinie 6 w soboty o g. 5 pp. w niedzielę o godz. 3 pp.

TABELA

numerów, na które padły wygrane, podczas losowania loterii fantowej na rzecz Floty Narodowej, w dn. 27-X-1929 r.

Table with multiple columns of numbers representing lottery results. The numbers are arranged in a grid format, with some numbers highlighted in bold. The table lists winning numbers for various prize categories.

Wydawanie fantów loterii Koła Floty Narodowej w Łodzi rozpocznie się z dniem 11 listopada o godzinie 3-jej po południu przy ulicy Zgierskiej 123 według następującego porządku: 11.XI. Nr. Nr. losów od 1 do 50 tysięcy. 12.XI. Nr. Nr. od 50 do 100 tysięcy. 13.XI. Nr. Nr. losów od 100 do 150 tysięcy. 14.XI. Nr. Nr. losów od 150 do 200 tysięcy. 15.XI. Nr. Nr. losów od 200 do 250 tysięcy. 16.XI. Nr. Nr. losów od 250 do 300 tysięcy. 17.XI. Nr. Nr. losów od 300 do 350 tysięcy. 18.XI. Nr. Nr. losów od 350 do 400 tysięcy. 19.XI. Nr. Nr. losów od 400 do 450 tysięcy. 20.XI. Nr. Nr. losów od 450 do 500.
Zamiejscowi posiadacze wygranych losów winni po otrzymaniu tabelki zawiadomić Koło Floty Narodowej, celem przesłania im fantów.
ZARZĄD.

KINO „RESURSA”

ul. Kilińskiego Nr. 123

Dawno oczekiwany film!

Wielka premiera amerykańskiego arcydzieła!
Malowniczy dramat wsi i miast polskich
w czasie wielkiej wojny

w rolach głównych:

Iwan Mozzuchin niezapomniany „Kurjer
Carski” i bohater „Golgoty Uczciwej
kobiety” oraz **Mary Philbin** odtwórczyni
Dziewczyny z Karuzeli” w najlepszym
arcydziele „Uniwersalu” p. t.

CÓRKA RABINA (ZDOBYWCA SERC)

Najpiękniejsza epopea ludzkich namiętności.
Mars, Bóg wojny w swych barbarzyńskich
harcach. Dzika brutalna miłość rosyj-
skiego księcia do pięknej dziewczyny.

Następny program **GOLGOTA MIŁOŚCI**

Początek seansów w dni powszednie o godz.
— 5,20, 7,15 i 9; w dni świąteczne —
o godz. 3, 5, 7 i 9

Dziś po raz ostatni

Pierwszy polski superfilm na tle wojny
wszechświatowej wg. scenarjusza Ford.
Goetla, reż. Leytasa

Zdnia na dzień

Tragiczna miłość trójkąta małżeńskiego

Role główne kreują
Marja Górczyńska
Irena Gawęcka
J. Kobusz **Wł. Walter**

Bogato i starannie, jak zwykle dosto-
sowana ilustracja muzyczna pod bat.
SZ. Bajgelmana

Nadprogram: Najnowsze i naj-
ciekawsze zdjęcia z wydarzeń
w kraju.

KINO TEATR „SYRENA”

ŁÓDŹ ALEKSANDROWSKA 37 TEL. 49-48

Dziś i dni następnych!
Bebe Daniels w filmie

Córka Zorry

(Senorita)

Film który znacznie przewyższa
„Znak Zorry”

z **Douglasem**
Fairbanksem

w pozostałych rolach:

James Hall
i
Wiljam Powell

Poradnia

Wenerologiczna
Lekarzy Specjalistów
ul. Zawadzka Nr. 1

Czynna od 8 rano do 9 wiecz.
w niedziele i święta 9—2 pp.
od 11—12 i 2—3 pp. przy-
muje kobieta lekarz

leczenie chorób wenerycznych
moczopłciowych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na
syfiliś i tryper
Konsultacje z neurologiem
i urologiem

Gabinet Światło-Lecznicy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla kobiet
223 **PORADA 3 zł.**

Dr. med.

RÓZANER

Dzielna 9, tel. 1.28-98

Choroby skórne weneryczne i mo-
czopłciowe.

Przyjmuje od 8—10 i od 5—8. Leczenie
lampą kwarcową. Oddzielna poczekalnia
dla pań. Dla pań od 3—5 pp. 19c

DOKTOR

WOLKOWYŃSKI

Cegielniana 25. Tel. 126-37.

Specjalista chorób skórnych
i wenerycznych 40p

LECZENIE ŚWIATŁEM (lampą kwar-
cową). Badanie krwi i wydzielin.
Przyjmuje od godz. 8—2, i 6—9 pp.
w niedziele i święta 9—1

Dla pań od 5—6 oddzielna poczekalnia

Wielki wybór wóz-
ków dziecięcych
krajowych zagranic-
znych łożek me-
talowych; wyżyma-
czki amerykańskie,
materace wysięclane
oraz materace
sprężynowe hygie-
niczne „Patent” do
meblowych łożek
podług miary nabyć
można najtaniej
i na najdogo-
dniejszych wa-
runkach w fabry-
cznych składzie
„DOBROPOL”

Łódź

Piotrkowska 79
w podwórzu,
tel. 1.58-61

Bizuterję

kupują, pełną war-
tość placę. Solidne
traktowanie „Pre-
ciosa”. Piotrkowska
Nr. 123 w podwórzu
274

Bizuterja

zegarki na raty, ca-
ny gotówkowe „Pre-
ciosa”. Piotrkowska
123 w podwórzu.

Pokój

lub dwa z oddziel-
nym wejściem do
oddania. Wiado-
mość Biuro „Bip”
Piotrkowska 93 m. 9

Ze względu na
stosunki rodzin-
ne jest do sprze-
dania piwiarnia z
całkowitem urzą-
dzeniem i wyrobio-
ną klientelą w do-
brym punkcie. Of-
erty do „Hasła”
pod „Piwiarnia”

Dosprzedania

od zaraz sklep rze-
źniczy z całym ur-
ządzeniem w ce-
nrum miasta. Oferty
do administracji
„Hasła” pod „za-
raz”

Dwa pokoje

z kuchnią w cen-
trum tanio oddam.
Wiad. tel. 120-62

Zaginął

pies 8-mio miesię-
czny buldog maści
marengo. Ogon i
uszy obcięte. Od-
prowadzić za zwro-
tem kosztów Za-
wadzka 50 do do-
zorcy.

Poszukuję

posady gospodyni u
samotnego pana lub
pani, ewentualnie
do dzieci. Oferty
do administracji
„Hasła” pod „Has-
ka”

Różne

Potrzebny

kotlarz z pomocni-
kiem na roboty ślu-
sarskie, Anny 26,
ślusarnia.

Potrzebny

chłopiec na posyiki
od lat 16. Wiado-
mość ul. Nowo-Ce-
gielniana 20, Stolar-
nia.

Potrzebny

chłopak do konia
i gospodarstwa
miejskiego, wiado-
mość w adm. „Hasła”

...SZEWCY...

Skóry—Hurt i Detal

(specjalność: detaliczna sprzedaż
zelówek trwałych na wodę)

poleca:

Spółka Szewców
Piotrkowska 79
tel. 1.58-38

Przyjdź do nas

usłyszysz radio 3 lampowe w luk-
susowym wykonaniu
ZA 220—zł.

a przekonasz się że tylko my mo-
żemy dać to co inni sprzedają
drożej. **Będziecie zadowolony**

Polskie Radio
Inż. J. Krzyżanowski i Ska
ul. Andrzeja 44.

Akuszerka
G. Salimonowa
powróciła
i przyjmuje zamówienia.
ul. Szkolna 12

Do akt. Nr. 3119 i 3120 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi VII re-
wiru **STEFAN GÓRSKI**, zamieszkały w Łodzi,
przy ul. Sienkiewicza 9, na zasadzie art. 1030
Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi,
przy ul. Północnej pod Nr. 1 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości należących do
Hersza Hendelesa i składających się z mebli,
ocenionych na sumę 1085 zł.
Łódź, dnia 22 października 1929 r.
Komornik (—) **STEFAN GÓRSKI**.

Do akt. Nr. 3037, 3038 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi VII re-
wiru **STEFAN GÓRSKI**, zamieszkały w Łodzi,
przy ul. Sienkiewicza 9, na zasadzie art. 1030
Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi,
przy ul. Południowej pod Nr. 20 odbędzie się
sprzedaż przez licytację ruchomości należą-
cych do Fiszla Radzina i składających
się z mebli, ocenionych na sumę 585 zł.
Łódź, dnia 15 października 1929 r.
Komornik (—) **STEFAN GÓRSKI**.

Do akt. Nr. 2611 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STA-
NISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi
przy ulicy Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie, art.
1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul.
Zachodniej Nr. 66 odbędzie się sprzedaż z
przetargu publicznego ruchomości, należących
do Chaima Ajzenszmidta i składających się z
mebli, oszacowanych na sumę zł. 695.
Łódź, dnia 4 listopada 1929 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

Do akt. Nr. 1420 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **A.
ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi, przy
ul. Kilińskiego 55, na zasadzie art. 1030 Ust.
Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 18 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi, przy
ul. Piotrkowskiej pod Nr. 70 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości, należących do
Samuela Markowa i składających się z mebli,
ocenionych na sumę 500 zł.
Łódź, dnia 29 października 1929 r.
Komornik (—) **A. ŁAGODZIŃSKI**.

Do akt. Nr. 1414 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **A.
ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi, przy
ul. Kilińskiego 55, na zasadzie art. 1030 Ust.
Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 18 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi, przy
ul. Piotrkowskiej pod Nr. 70 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości, należących do
Joanny Szepsowej i składających się z mebli i
kasy ogniowej, ocenionych na sumę 550 zł.
Łódź, dnia 29 października 1929 r.
Komornik (—) **A. ŁAGODZIŃSKI**.

Do akt. Nr. 2863 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STA-
NISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi
przy ulicy Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie, art.
1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 listopada
1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul.
Nowo-Cegielnianej Nr. 19 odbędzie się sprze-
daż z przetargu publicznego ruchomości, nale-
żących do Michała Kempfńskiego i składających
się z maszyny do szycia i szafy do odzieży, o-
szacowanych na sumę zł. 560.
Łódź, dnia 4 listopada 1929 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

Do akt. Nr. od 2591 do 2602 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STA-
NISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi
przy ulicy Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie, art.
1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul.
Piotrkowskiej pod Nr. 45 odbędzie się sprzedaż z
przetargu publicznego ruchomości, należących
do Firmy „Skład Sukna i kortów Reizbaum i
Pozner” i składających się z materiału na u-
brania i fraki, ocenionych na sumę 3170 zł.
Łódź, dnia 21 października 1929 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

Do akt. Nr. 2515 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **A.
ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi, przy
ul. Kilińskiego 55, na zasadzie art. 1030 Ust.
Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi, przy
ulicy Narutowicza pod Nr. 38 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości, należących do
Abe — Majora Liebermana i składających się z
mebli, ocenionych na sumę 1300 zł.
Łódź, dnia 28 października 1929 r.
Komornik (—) **A. ŁAGODZIŃSKI**.

Do akt. 2311 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **A.
ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi, przy
ul. Kilińskiego 55, na zasadzie art. 1030 Ust.
Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 18 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi, przy
ulicy Kilińskiego pod Nr. 46 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości, należących do
Ferysza Neunatusa i składających się z mebli i
kasy ogniowej, ocenionych na sumę 680 zł.
Łódź, dnia 29 października 1929 r.
Komornik (—) **A. ŁAGODZIŃSKI**.

Do akt. Nr. 2523 — 1929 r.
OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **A.
ŁAGODZIŃSKI**, zamieszkały w Łodzi, przy
ul. Kilińskiego 55, na zasadzie art. 1030 Ust.
Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 15 listopada
1929 roku od godziny 10—ej rano w Łodzi, przy
ul. Piotrkowskiej pod Nr. 64 odbędzie się sprze-
daż przez licytację ruchomości, należących do
Hersza — Bera Lichtenberga i składających
się z mebli, ocenionych na sumę 1979 zł.
Łódź, dnia 23 października 1929 r.
Komornik (—) **A. ŁAGODZIŃSKI**.